

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

EESTI ELANIKE HOIAKUD JA OLUKORD ELUASEMETURUL

TELEFONIKÜSITLUS

TELLIJA: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

TEOSTAJA: Faktum & Ariko

Märts 2016

SISUKORD

1	UURINGU TAUST	3
2	VALIM JA METOODIKA	4
3	KOKKUVÕTE TULEMUSTEST	7
4	TULEMUSED	10
4.1	PRAEGUSED ELAMISTINGIMUSED	10
4.1.1	Elamutüüp ja omandivorm	10
4.2	Eluruumi ja leibkonna suurus	12
4.3	Eluruumi küteliik	14
5	RAHULOLU PRAEGUSE ELUKOHA JA ELUASEMEGA	15
6	TÖÖTAMINE VÄLJASPOOL KODULINNA	19
7	ELUKOHA VAHETAMISE PLAANID	22
8	OOTUSED VÕIMALIKULE UUELE ELUKOHALE	24
9	RIIKLIKULT TOETATUD ÜÜRİKORTERID	30
	LISA 1. Lisagraafikud.	34

1 UURINGU TAUST

Uuringu **eesmärgiks** oli uurida Eesti elanike hoiakuid, vajadusi ja motive eluasemeturu olukorra kontekstis, mis võimaldaks välja töötada elamupoliitika (ennekõike riiklikult toetatud üürielamute programmi) uued eesmärgid ja meetmed, mis arvestavad sihtgruppide vajaduste, ootuste ja võimalustega. Poliitika paremaks teostamiseks on vajalik analüüsida, kas valikuvõimaluse tagamine läbi kvaliteetse ning eelduslikult turuhindadest madalama üüritasemega riiklikult toetatud üürielamufondi rajamine oleks eluasemeturul halvemas positsioonis olevate sihtgruppide jaoks piisavaks meetmeks vältimaks ääremaastumist, väljarännet ja aidates kaasa võimalikult laiemal hulgal Eesti piirkondade majandusarengule.

Probleemipüstituse käigus valiti lähtuvalt sotsiaaldemograafilistest trendidest välja tundlikud **sihtgrupid** ning eesmärgiks seati valitud sihtgruppide analüüs erineva suurusega tõmbekeskuste tasanditel. Antud uurimisülesande puhul lähtuti sellest, et hankija saab elamupoliitikat paremini suunata, kui hankijale on teada:

- sihtgruppide hoiakud ja olukord (kelle eluasemeprobleemide lahendamine on vajalik)
- tõmbekeskused (kus elanikkonna valikud ja huvid sõltuvad eluaseme ja tööturu valikuvõimalustest).

Uuringu projektijuht: Liina Märtin

2 VALIM JA METOODIKA

Telefoniküsitlus toimus 3. – 16. veebruaril, 2016. aastal.

Uuringus osales **1250 vastajat** ning valimi moodustamisel lähtuti kahest peamisest kriteeriumist.

I Uuritavasse valimisse võeti järgmised **sihtrühmad**:

Sihtrühm A:

1. Noored perelooe eas kõrgelt haritud kvalifitseeritud spetsialistid vanuses 21–35 eluaastat, kes töötavad:
 - a. kohaliku omavalitsuse üksuse jaoks strateegiliselt vajalikes asutustes (lasteasutuste, koolide, huvikoolide, ülikoolide töötajad, doktorandid, kultuuri- ja hoolekandeesutuste töötajad, tervishoiuteenust osutav meditsiinipersonal, omavalitsust teenindavad politseiametnikud ja päästeteenistujad) **või**
 - b. piirkonna konkurentsivõimet tagavates eraettevõtetes ning kelle sissetulek jääb mediaanpalga või sellest madalamale tasemele.

Sihtrühm B:

2. Alaealiste lastega leibkonnad vanuses 21–55, kus vähemalt üks leibkonna liige on kõrgelt kvalifitseeritud spetsialist ja töötab:
 - a. kohaliku omavalitsuse üksuse jaoks strateegiliselt vajalikus asutuses (lasteasutuste, koolide, huvikoolide, ülikoolide töötajad, doktorandid, kultuuri- ja hoolekandeesutuste töötajad, tervishoiuteenust osutav meditsiinipersonal, omavalitsust teenindavad politseiametnikud ja päästeteenistujad) **või**
 - b. piirkonna konkurentsivõimet tagavas eraettevõttes ning kelle sissetulek jääb mediaanpalga või sellest madalamale tasemele.

Sealhulgas kahe sihtrühma kuuluvate vastajate arv kujunes uuringu käigus jooksvalt loomulikult. Lõplikuks valimi suuruseks kujunes **sihtrühmas A = 582 vastajat** (47% koguvalimist) ja sihtrühmas **B = 668 vastajat** (53% koguvalimist).

II Uuritavasse valimisse arvestati järgmised **tõmbekeskused**, kusjuures vastajate arv linnade lõikes oli ette kavandatud (vt tabel 1).

1. Eestiseseselt suurim tõmbekeskus: Tallinn;
2. Eestiseseselt olulised piirkondlikud tõmbekeskused: Tartu, Pärnu ja Narva;
3. Väiksemad maakondlikud tõmbekeskused: Viljandi, Haapsalu, Valga, Põlva

Uuringu läbiviimiseks kasutati telefoniküsitlust, küsitlus viidi läbi CATI keskses.

Piirkondade lõikes saab öelda, et sihtrühm A on keskmisest enam koondunud Tallinnasse ning sihtrühm B väiksematesse tõmbekeskustesse. Suuremates tõmbekeskustes on vastajaid täpselt pooleks mõlemast sihtrühmast (vt tabel 2)¹.

Tabel 1. – Vastajate jagunemine sihtrühmade lõikes

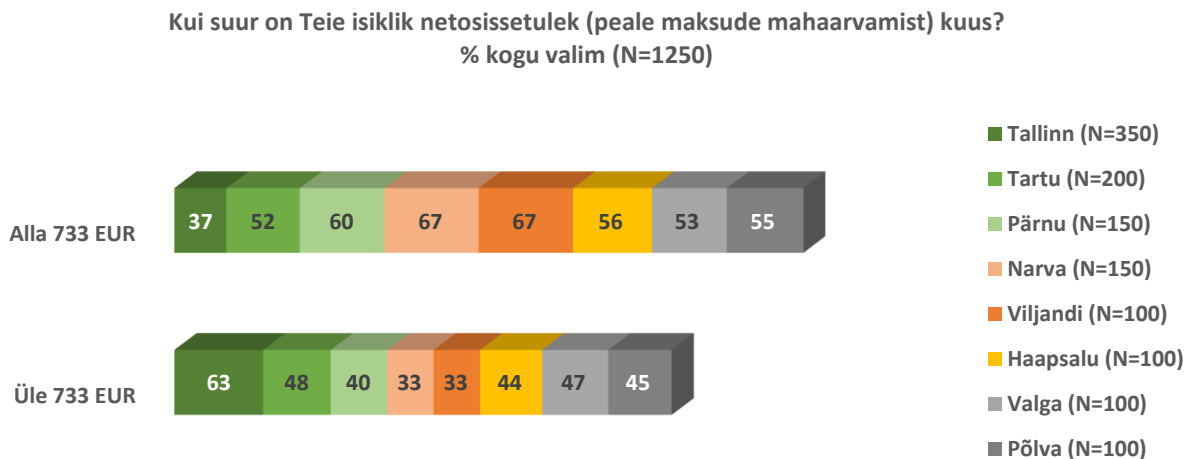
		Arv	%
Üldjaotus		1250	100%
Piirkondade lõige	Tallinn	350	28%
	Suuremad tõmbekeskused (Tartu, Narva, Pärnu)	500	40%
	Väiksemad tõmbekeskused (Haapsalu, Viljandi, Valga, Põlva)	400	32%
Elukoha lõige	Tallinn	350	28%
	Tartu	200	16%
	Pärnu	150	12%
	Narva	150	12%
	Viljandi	100	8%
	Haapsalu	100	8%
	Valga	100	8%
	Põlva	100	8%
Sihtrühmade lõige	Sihtrühm A	582	47%
	Sihtrühm B	668	53%

Tabel 2. – Sihtrühmade jagunemine piirkondade lõikes.

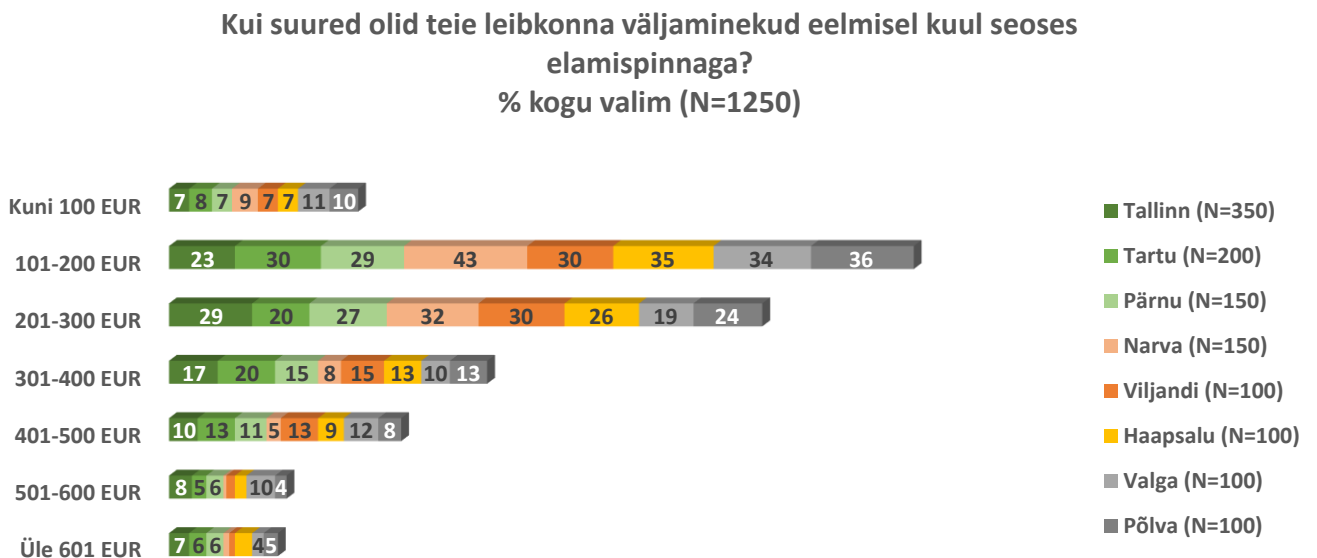
		Sihtrühmad			
		Sihtrühm A		Sihtrühm B	
		Arv	%	Arv	%
Piirkond	Tallinn	230	66%	120	34%
	Suuremad tõmbekeskused (Tartu, Narva, Pärnu)	248	50%	252	50%
	Väiksemad tõmbekeskused (Haapsalu, Viljandi, Valga, Põlva)	103	26%	296	74%

¹ Sihtrühmade jagunemine sellisel kujul peegeldub ka edasises analüüsis, kus väiksemate tõmbekeskuste tulemused on suurel määral kohaldatavad ka sihtrühmale B ning Tallinna tulemused on suurel määral kohaldatavad ka sihtrühmale A.

Kuigi edaspidi aruandes ei ole tulemusi analüüsitud eraldi vastajate sissetuleku lõikes, siis siinkohal esitame siiski kirjelduse, milline oli valimi sellekohane jagunemine linnade lõikes², kuivõrd see võib aidata tõlgendada erinevate linnade elanike vastuseid. Jooniselt A on näha, et kõrgemate sissetulekute poolest eristub selgelt Tallinn, kus elavatest vastajatest 63% teenib üle ja 37% alla mediaanpalga. Kõikides teistes linnades on alla mediaanpalga teenivaid vastajaid enam kui üle selle teenivaid (vt jooniselt täpsemalt). Samas eluasemekulud ei ole Tallinnas elavatel vastajatel suuremad kui teistes linnade vastajatel (vt jooniselt B). Kõige sagedamini nimetasid vastajaid eelneva kuu³ eluasemekulusid jäävat vahemikku 101 – 300 eurot sõltumata elukohast.

Joonis A. Vastajate jagunemine linnades netosissetuleku järgi.

Joonis B. Vastajate jagunemine linnade lõikes leibkonna eelneva kuu eluasemekulu järgi.

² Antud tulemused ei ole üldistatavad Eesti elanikkonnale, sest valim ei ole moodustatud Eesti ühiskonna struktuuri silmas pidades ning selle moodustamiseks on kasutatud kvoote. Siiski, valimi jaotus kinnitab seda, et Tallinna elanike sissetulekud on keskmisest kõrgemad.

³ Küsitlusperioodist tulenevalt on vaatlusaluseks kuuks kallim kütteperiood, kuigi selliste küsimuste puhul ei ole selge, kui palju vastajad peavad silmas täpselt eelnevat kuud või tajutud keskmist kulu.

3 KOKKUVÕTE TULEMUSTEST

PRAEGUSED ELAMISTINGIMUSED

- ✓ Suurem osa (70%) inimestest elab korterelamutes. Korterelamutes elamine on enamlevinud Tallinnas (70%) ja suurtes linnades (75%) ning veidi vähemlevinud (52%) väiksemates linnades.
- ✓ Eestlaste seas on enamlevinud elamine endale kuuluval eluasemel (85%) võrreldes elamisega üüripinnal (14%). Üüripinnal elamine on enam levinud Tallinnas (20%) ja suuremates tömbekeskustes (15%) ning vähemlevinud väiksemates tömbekeskustes (7%). Samuti, sihtrühmas A on üüripinnal elamine enam levinud (25%).
- ✓ Kõige enamlevinud elamispinna suurus küsitatud vastajate seas on 51 – 75 ruutmeetrit (39%). Väiksemates tömbekeskustes on keskmine eluruumi suurus veidi suurem.
- ✓ Kõige sagedamini elavad küsitatud inimesed 3- või 4- liikmelistes leibkondades (kokku 58%). Suuremates linnades elatakse pigem väiksemates leibkondades ja väiksemates linnades pigem suuremates leibkondades.
- ✓ Kõige sagedasem kütteliik on keskküte (65%), mis on ka loogiliselt seotud asjaoluga, et valdav osa küsitatud inimestest elab korterelamutes. Ahiküte on teisena levinud kütteliik (20%).

RAHULOLU PRAEGUSE ELUKOHA JA ELUASEMEGA

- ✓ Inimeste rahulolu oma praeguse elukohaga põhjustab kõige sagedamini (64%) selle asukoht ning ümbrus ja keskkond (52%). Veel nimetatakse olulisemateks infrastruktuuri (36%) ning eluaseme seisukorda ning sobivat suurust (34%).
- ✓ Kõigist uuringus osalenud inimestest 44% peab oma praegust elukohta täielikult vastavaks nende nõuetele, mida nad peavad kodu valiku eeltingimuseks ning 55% peab oma kodu osaliselt vastavaks. Väiksemates tömbekeskustes on rahulolu tase veidi madalam kui keskmiselt.
- ✓ Kõige sagedamini nimetatakse rahulolematuse tekitajateks eluaseme seisukord (26% nendest, kelle rahulolu oma praeguse eluasemega ei ole täielik) ning vähest ruumi eluasemel (19%).

TÖÖTAMINE VÄLJASPOOL KODULINNA

- ✓ Kõikidest leibkondadest 27% on sellised, kus leibkonnaliige töötab väljaspool kodulinna sealjuures mida väiksemas piirkonnas leibkond elab, seda sagedamini töötab leibkonnast vähemalt 1 liige kodulinnast eemal.
- ✓ Kui poolte Tallinnas elavate ja kodulinnast eemal töötavate leibkonnaliikmete töökoha kaugust jääb sagedamini kodust 25 km raadiusesse, siis väiksemates tömbekeskustest mujale tööle käivate inimeste töökoht jääb sageli isegi 51 – 100 km (24%) ja enam kui 100 km kaugusele kodust (31%). Väga selgelt joonistub välja seos – mida väiksemas linnas

elab inimene, seda kaugemale jääb kodulinnast väljaspool töötavate leibkonnaliikmete töökoht. Kõige enam on väljaspool kodulinna töötavate liikmetega leibkondi Põlvas – 51%.

- ✓ Välisriigis töötab 23% leibkonna liikmetest.

ELUKOHA VAHETAMISE PLAANID

- ✓ Vastanud leibkondadest 9% plaanib väga kindlalt elukohta vahetust ning veel 23% peab seda tõenäoliseks tulevikus. Kõigist nendest juhtudest 70% juhul peetakse silmas kogu leibkonna kolimist ning 27% vaid ühe leibkonnaliikme kolimist.
- ✓ Sihtrühma A kuuluvate vastajate seas on kolimise tõenäosus veidi suurem kui B rühmas. Selles sihtrühmas nimetatakse kolimise põhjuseks veidi enam perekondlikke põhjuseid (46%), samas B rühmas nimetatakse enam töökohaga seotud põhjuseid (51%).
- ✓ Kui väiksemates tõmbekeskustes peetakse elukohta vahetust veidi vähetõenäoliseks, siis nende seas, kes seda siiski peavad tõenäoliseks, on teistest piirkondadest märksa sagedamini põhjused just töökohast tulenevad (63%).

OOTUSED VÕIMALIKULE UUELE ELUKOHALE

- ✓ Elukohta vahetust tõenäoliseks pidavatest inimestest 46% kaalutleb kolimist samasse linna või selle lähiümbrusesse, 26% mõnda teise linna Eestis ning 18% välismaale.
- ✓ Väga selgelt joonistub välja muster – mida suuremas linnas inimene elab, seda enam on tema soov elukohta vahetusel piirneda sama linna või selle lähiümbrusega. Tallinna elanikud tahavad rohkem jääda sinnasamasse, väiksemate tõmbekeskuste elanikud eelistavad kolida teise linna Eesti piires.
- ✓ Tallinna ja suuremate tõmbekeskuste elanike seas on küllalt levinud ka nägemus oma järgmisest võimalikust elukohast välismaal (20% mõlemas rühmas).
- ✓ Sihtrühmas A nähakse selgelt kõige sagedamini kolimist sama linna piires ning sihtrühmas B on erinevaid variante rohkem.
- ✓ Suurem osa hangiks uue elamise (võimalusel) ostes (65%) ning 26% üürides. Ostmist soovi põhjendatakse valdavalt vajadusega omanditunde järele ning üürimise soovi majanduslike põhjustega (ei saa laenu vms).
- ✓ Tallinna elanikud eelistavad selgemalt kindlat ostmist – seal peegeldub ühtlasi ilmselt nii hoiak kui finantsiliselt paremad väljavaated laenusaamiseks.
- ✓ Sõltumata sellest, kas inimesed plaanivad kolida või mitte, nimetatakse spontaanselt selgelt kõige olulisemaks faktoriks uue võimaliku elukohta valikul selle asukohta (87%). Selle järel on olulisteks infrastruktuur (37%), eluaseme seisukord, suurus (37%).
- ✓ Uue eluaseme valikul on aga üliolulisi kriteeriumeid siiski palju, kuivõrd nõ aidatud loetelu abil hinnati suurema enamuse vastajate poolt kodu valiku eeltingimustena paljusid nõudeid. Peaaegu kõigi inimeste jaoks (üle 85%) on ülioluliseks kriteeriumiks madalad kommunaalkulud, kaasaegsed/ökonoomsed sanitaaringimused ja kütelahendused, soodne ostu- ja üürihind ning lapsesõbralik keskkond. Kriteeriumide osas sihtgruppides praktiliselt erinevusi ei olnud.

RIIKLIKUD ÜÜRİKORTERID

- ✓ Kõikidest vastajatest 26% pidas tõenäoliselt valida endale uueks elukohaks riiklikult toetatud üürikorterid ning 71% pidas seda ebatõenäoliseks. Veidi tõenäolisem tundub see mõte suuremates tõmbekeskustes elavatele inimestele ning sihtrühmale A.
- ✓ Teise linna kolimist kaaluvatest inimestest 35% arvas, et kui sellised üürikorterid oleksid saadaval tema kodulinna, siis ta kaaluks siiski kodulinna jäämist. Teise linna kolimist kaaluvatest inimestest 47% arvas, et kui sellised korterid oleksid seal linnas, siis see suurendaks veelgi tema soovi kolida sinna.
- ✓ Uuringu järgi võib oletada, et väiksemate tõmbekeskuste inimeste jaoks oleks riiklike üürikorterite rajamisel väiksem mõju nende soovile jääda siiski kodulinna (kuigi 20% arvas, et see suurendaks soovi jääda siiski kodulinna).

4 TULEMUSED

4.1 PRAEGUSED ELAMISTINGIMUSED

4.1.1 Elamutüüp ja omandivorm

Kõikidest küsitletud inimestest kõige suurem osa – 70% - elab korteris. Enamlevinud eluasemetüübiks on suuremad kortermajad: 54% kõigist küsitletutest elab enam kui 12 korteriga ja 16% kuni 12 korteriga korrusmajas. Veel 27% inimestest elab paarismajas või individuaalelamus ning 2% ridaelamus.

Elukoha lõikes⁴ eluaseme tüüpi vaadeldes saab öelda, et väiksemate tõmbekeskuste elanikud elavad märksa sagedamini paarismajas/individuaalelamus ja Tallinna ning suuremate tõmbekeskuste elanikud elavad märksa sagedamini korterelamustes. Täpsemalt, küsitletud Tallinna elanikest 70% ja suuremate tõmbekeskuste elanikest 75% elab korterelamutes (nii kuni kui üle 12 korteriga korrusmajas), samal ajal väiksemate tõmbekeskuste elanike hulgas on see osakaal 52%. Teistpidi, väiksemate tõmbekeskuste elanikud elavad selgelt sagedamini paarismajas/individuaalelamus (45%) kui Tallinna (13%) ja suurte tõmbekeskuste elanikud (23%). Teistpidi jällegi, Tallinna elanikud ja suuremate tõmbekeskuste elanikud elavad märgatavalt sagedamini kortermajades kui väiksemate tõmbekeskuste elanikud. Küsitluse andmetele tuginedes saab eeldada, et ridaelamud on Eestis tervikuna vähelevinud elamutüübid, kuna vaevumärgatav hulk elanikke elab sellises elamutüübis sõltumata elukohast (vt *jooniselt 1.*)

Märkimist väärib Narva elanike eristuvad vastused. Praktiliselt kõik küsitlusele vastanud Narva elanikud elavad korterelamutes ja selgelt on keskmisest suurem (87%) nende elanike osakaal, kes elab enam kui 12 korteriga korrusmajades. Kõigis teistes küsitletud linnades on sellise elamutüübi osakaal väiksem.

Sihtrühma B kuuluvad vastajad elavad sagemini paarismajas/individuaalmajas (34%) kui sihtrühma A kuuluvad vastajad. See on ka loogiline, kuivõrd sihtrühma B moodustavad elanikud, kellel on juba ka laps(ed).

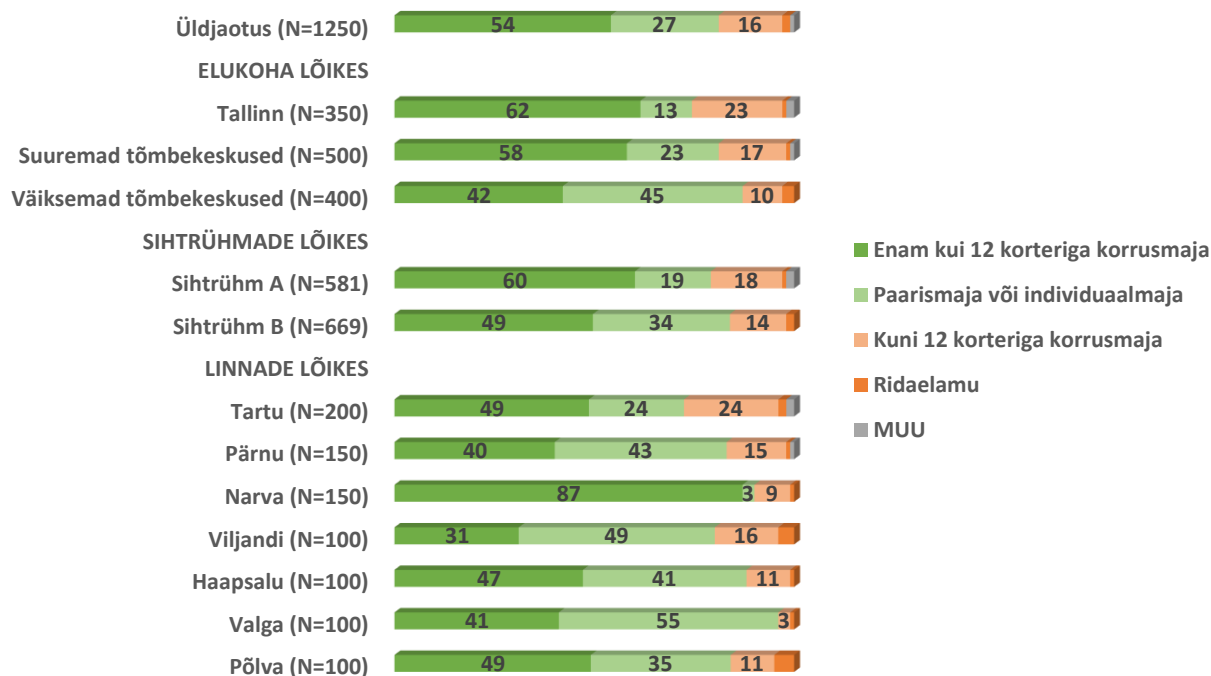
Eestis on märksa enamlevinud eluruumi omamine kui üürimine ja seda kinnitavad ka küsitluse tulemused, kus 85% vastajatest elab endale kuuluvas eluruumis ning 14% üüritava elamispinnal. Endale kuulumise alla on kaasatud need, mis on ka pangalaenu võttes ostetud ning mille kohta osa vastajatest pidas oluliselt täpsustada, et „eluruum kuulub pangale“.

Linnade lõikes vaadelduna on eluruumi üürimine levinud selgelt enam Tartus (26% elab üüripinnal) ning Tallinnas (20%). Kõige vähem üürnikke oli Viljandi ja Valga vastajate seas (vastavalt 3% ja 5% küsitletutest). Suurematest tõmbekeskustes (sh on ka Tartu) elab üüritud eluruumis 15% ning väiksemates tõmbekeskustes 7%. Üürimise osas eristuvad väga selgelt ka sihtrühmad. Sihtrühma A elanikud (kellel ei ole lapsi), elavad oluliselt sagedamini (25%) üüripinnal kui sihtrühma B kuuluvad vastajad (4%) (kes on loonud oma pere).

Vt täpsemalt *jooniselt 2.*

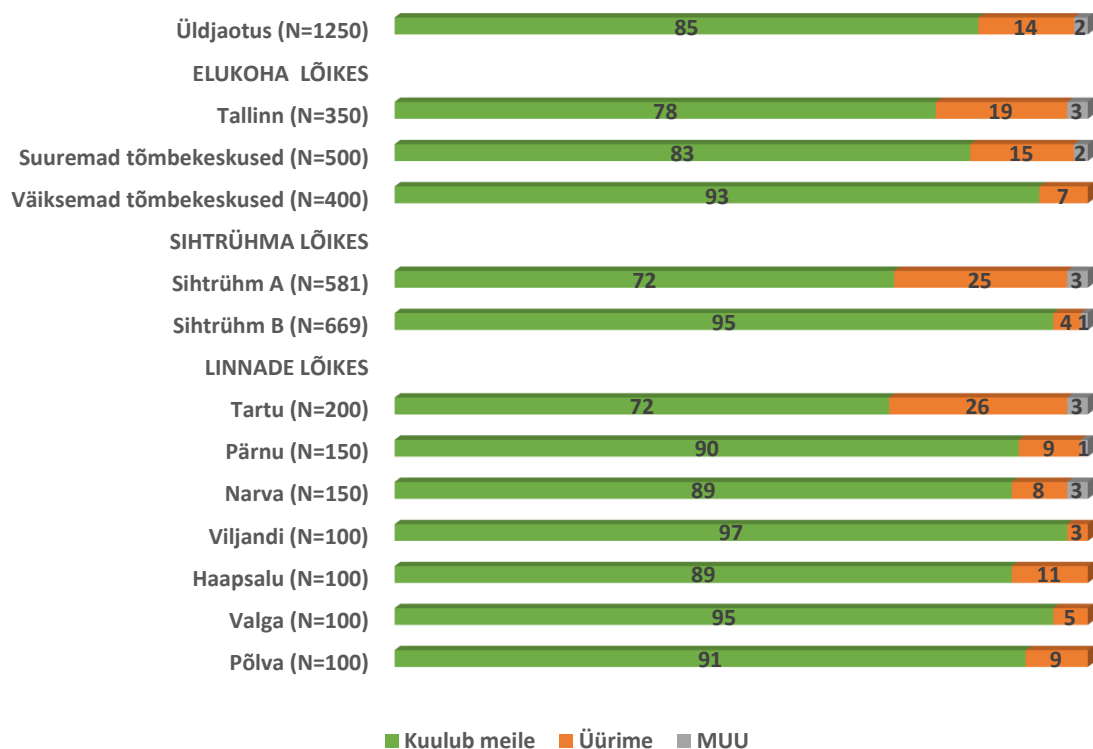
⁴ Antud statistikat ei saa üldistada linnadele tervikuna, kuivõrd vastuseid mõjutab olulisel määral see, millisest elupiirkonnast vastajad valimisse sattusid ja see võib olla teatud määral kallutatud.

Millises majas te elate? % kogu valim

Joonis 1. Millises majas Te elate?

Kas teie eluruum kuulub teile või üürite seda? % kogu valim

Joonis 2. Kas teie eluruum kuulub Teile või üürite seda?

4.2 Eluruumi ja leibkonna suurus

Kõige sagedamini elatakse elamispinnal suurusega 51 – 75 m² (39% leibkondadest) ja kuni kuni 50 m² (26%). Vähem leibkondi elab suuremal elamispinnal, seejuures 76 – 100 m² suurusel elamispinnal elab 8% ja üle 125m² suurusel elamispinnal 11% küsitletud leibkondadest.

Väiksemates tõmbekeskustes elatakse sagedamini suuremal elamispinnal (45% elanikest enam kui 76 m² suurusel elamispinnal) kui Tallinnas ja suuremates tõmbekeskustes, kus elatakse sagedamini väiksemal kui 76 m²- suurusel elamispinnal (vastavalt 74% ja 71%). Sihtrühma A kuuluvad elanikud elavad sagemini veidi väiksemates eluruumides kui sihtrühma B kuuluvad elanikud (vt *jooniselt 3.*).

Suurem osa vastajatest elab 3- või 4- liikmelises leibkonnas (vastavalt 28% ja 30%). Sellest väiksemates leibkondades elab 27% (sh 9% üksinda ning 18% kahekesi) ning suuremas 15% (sh 12% 5-liikmelises ning 3% 6-liikmelises).

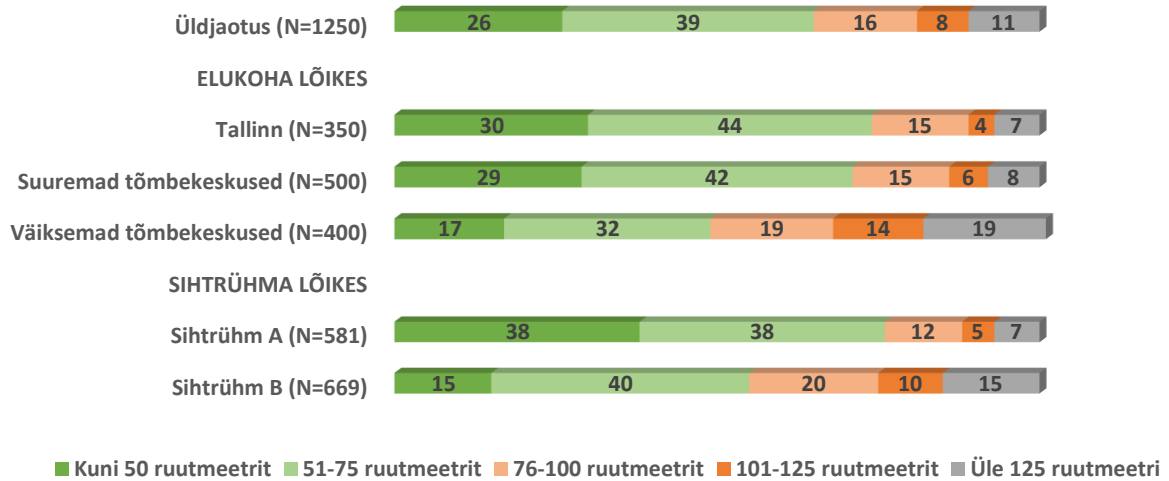
Laias laastus saab öelda, et mida suurem linn, seda enam väiksemad leibkonnad seal elavad ja vastupidi. Tallinnas elavatest leibkondadest 37% on 1- või 2-liikmelised, samas suuremates tõmbekeskustes on neid 26% ning väiksemates tõmbekeskustes 19%. Väiksemates tõmbekeskustes elavatest leibkondadest jällegi 21% on 5- ja enamaliikmelised, samas suuremates tõmbekeskustes on neid 13% ning Tallinnas 11%.

Sihtrühm B on ka oma definitsiooni tõttu suuremaliikmeline võrreldes sihtrühm A-ga, kuna selle sihtrühma liikmetel on ka vähemalt 1 laps (kuigi laps(ed) ei pea elama samal elamispinnal). Sihtrühma A elanikud elavad oluliselt sagedamini 1- või 2-liikmelistes leibkondades (46%) kui sihtrühma B elanikud (11%). Samas, sihtrühma B elanikud elavad kõige sagedamini 3- või 4-liikmelistes leibkondades (vastavalt 31% ja 38%).

Vt leibkondade suurusi täpsemalt *jooniselt 4.*

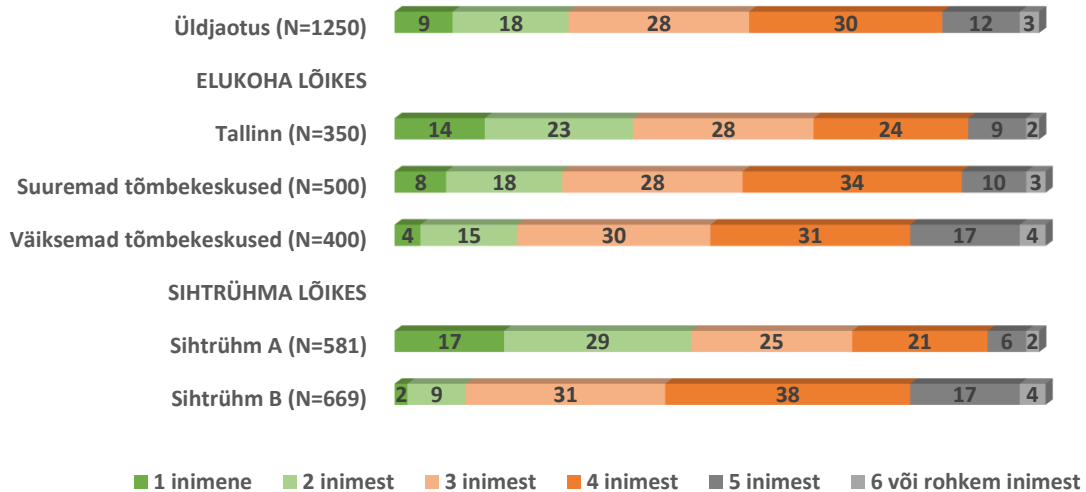
Leibkondade suuruse ja eluruumi suuruse seosest joonistub väga selgelt välja, et mida suurem on leibkonnaliikmete arv, seda suurema pindalaga eluruumis elatakse (vt *jooniselt 5.*)

Kui suur on elamispind, kus te elate? % kogu valim

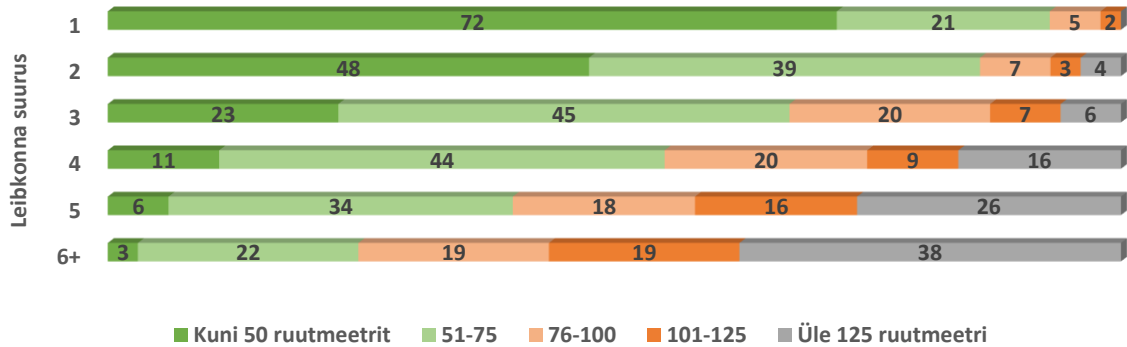
Joonis 3. Kui suur on elamispind, kus te elate?

Kui suur on teie leibkond? % kogu valim

Joonis 4. Kui suur on Teie leibkond?

Kui suur on elamispiind, kus te elate? % valimist

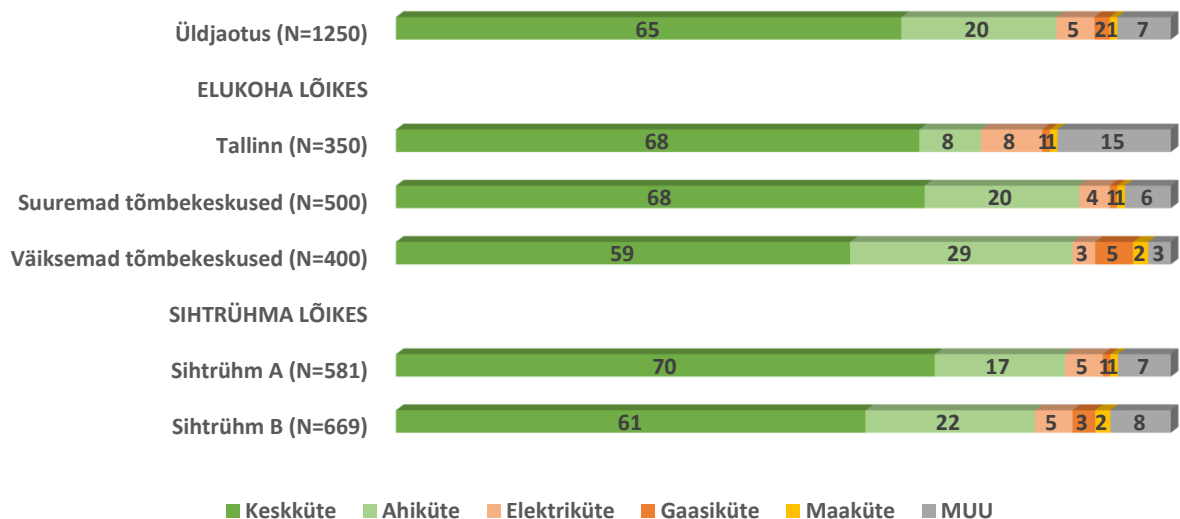
Joonis 5. Eluruumi suurus leibkondade suuruse lõikes.

4.3 Eluruumi küteliik

Kõige sagedasem küteliik on keskküte (65%) ning ahiküte (20%). Keskküte on kõige levinum küteliik sõltumata elukohast või sihtrühmast, kuid väiksemates tõmbekeskustes on sagedamini levinud individuaal/paarimajas elamise tõttu ahiküte (29%) ning sellevõrra veidi vähem keskküte (59%). Tallinnas on jällegi keskmisest veidi enam levinud „muu“ küteliik (15%) – sageli nimetati sealjuures erinevaid kombineeritud küteliigilahendusi.

Vt küteliikide jaotust täpsemalt *jooniselt 6*.

Milline on teie eluruumi küte? % kogu valim

Joonis 6. Milline on teie eluruumi küte?

5 RAHULOLU PRAEGUSE ELUKOHA JA ELUASEMEGA

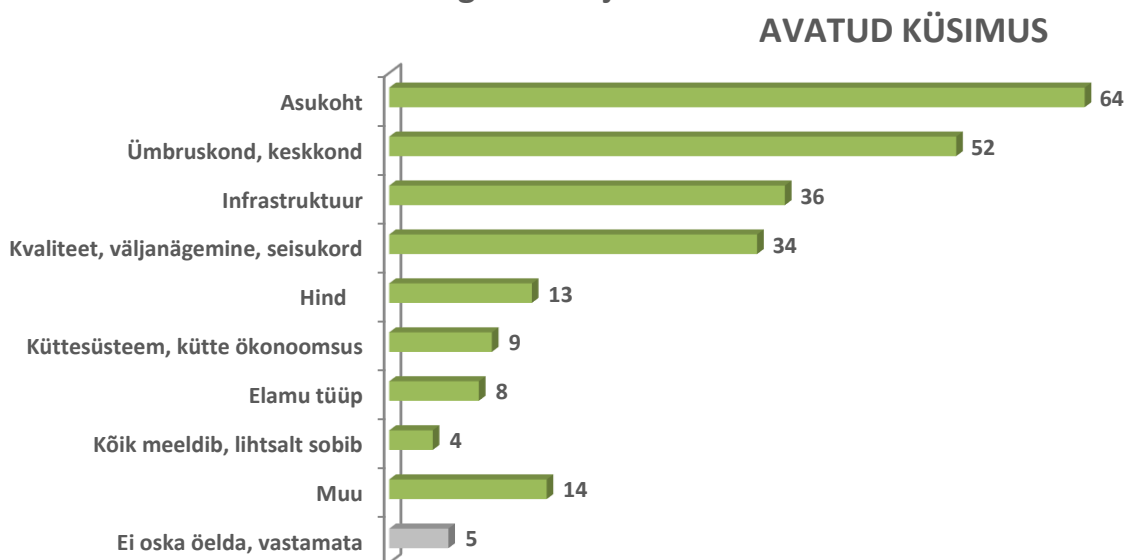
Kõikidel inimestel paluti spontaanselt nimetada kolm peamist omadust, mis neile oma praeguse elukoha, eluasemele juures on nende jaoks positiivsemad. Vastustest on selgelt näha, et rahulolu oma praeguse elukoha ja eluaseme juures on seotud ennekõike selle asukohaga (64%). Asukohta esile toovatest inimestest 60% nimetab seda lihtsalt üldiselt, 18% toob positiivsena esile just elukoha paiknemist nõ infrastruktuuri lähistel ehk siis: „suures linnas, linnas, keskmes, kesklinnas“ ja 15% väärtustab töökoha olemasolu/lähedust.

Teisena positiivsete omaduste pingereas on ümbruskond ning keskkond (52%). Ümbruskonda, keskkonda positiivsena esile toovatest vastajatest 42% hindab elukoha paiknemist privaatsuses, vaikus, „eemal“, lisaks 20% hindab just konkreetselt loodust oma elukoha ümbruses. Peale selle peetakse oluliseks ka häid naabreid, naabruskonda (12% ümbruskonda, keskkonda esiletoovatest inimestest) ning elukeskkonna turvalisust (11%).

Praeguse elukohaga rahulolu tekitavatest teguritest kolmandal kohal on infrastruktuur (36% kõigist vastajatest) ning sealjuures konkreetselt asjadest tuuakse esile haridusasutuste lähedust (21% infrastruktuuri esile toonud vastajatest) ning transpordiühendust (19%). Infrastruktuuriga peaaegu samavõrra (34%) oluliseks peetakse praeguse elukoha positiivse küljena eluaseme seisukorda, suurust kusjuures nendest inimestest 35% hindab sobivaks just eluruumi ruumikust, suurust, pindala.

Ülejäänud positiivsena esile toodud omadusi vaata täpsemalt *jooniselt 7*.

Mis on praeguse elukoha, eluaseme juures positiivsemad omadused? % kõigist vastajatest

Joonis 7. Mis on Teie praeguse elukoha, eluaseme juures kolm kõige positiivsemat omadust? (Avatud küsimus)

Suures plaanis saab öelda, et inimesed on oma elamistingimustega suhteliselt rahul. Kõigist uuringus osalenud inimestest 44% ütles, et nende praegune elukoht vastab täielikult nende nõuetele⁵, mida nad peavad kodu valiku eeltingimuseks, 55% peab oma kodu osaliselt vastavaks,

⁵ Küsimustikus asetses antud küsimus järgnevas kontekstis: esmalt loetletu vastajatele ette pikk loetelu erinevatest omadustest, mis võivad kodu valikul olla inimeste jaoks olulised ning paluti neil eristada, millised on nende jaoks eeltingimuseks kodu valikul. Pärast seda küsiti kõnealune küsimus: „Kuivõrd Teie praegune elukoht vastab nende nõuetele, mida nimetasite eelnevas loetelus kodu valiku eeltingimuseks“?

osaliselt mittevastavaks ning vaid 1% jaoks ei vasta see üldse nõuetele, mida nad peavad kodu puhul väga oluliseks.

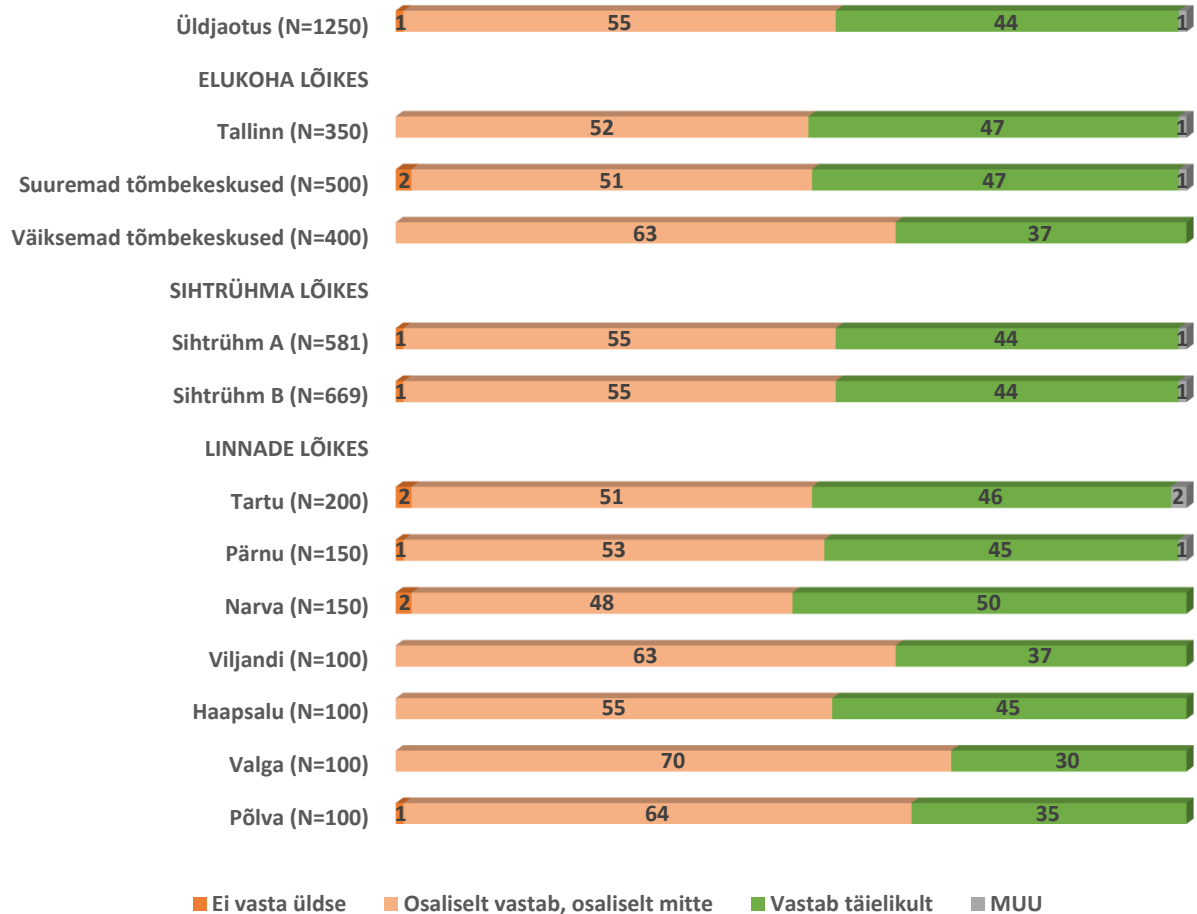
Sihtrühmade A ja B vastused ei eristu siinkohal millegagi küll aga eristuvad veidi väiksemate tõmbekeskuste inimeste hinnangud – nende seas on keskmisest veidi vähem täielikku rahulolu oma praeguse elukohaga (37%) ning veidi enam osalist rahulolu (63%) (vt *jooniselt 8*). Linnade lõikes vaadelduna on vähem täielikku rahulolu oma eluasemega Valga elanike seas – nendest 70% peab oma eluaset täielikult ja 30% osaliselt vastavaks nendele eeltingimustele, millele nende kodu peaks vastama.

Kõigilt vastajatelt, kelle rahulolu oma praeguse eluasemega ei ole täielik, küsiti täienduseks ka täpsustusi rahulolematust tekitavate asjaolude kohta. Vastajad said loetleda üles kõik nõuded, mis neid oma elukoha juures ei rahulda piisaval määral.

Kõige selgemat rahulolematust tekitab inimestes eluaseme seisukord (26%), ruumipuudus (19%), suured (kommunaal)kulud (11%) ning küttelahendus (10%). Teisi asjaolusid nimetati vähem – vt *jooniselt 9*. Märkimisväärne hulk (17%) vastas siiski, et nad tegelikult on rahul oma praeguse elamisega ning eraldi rahulolematust tekitavaid asjaolusid nad ei nimetanud.

Kokkuvõttes võib öelda, et rahulolu olemasoleva eluasemega iseloomustavad positiivsed omadused, milleks nimetati selgelt asukohta, ümbruskonda ja elukeskkonda puudutavaid tegureid ning rahulolematuse iseloomustamisel on esikohal on selgelt eluaset ennast ja selle seisukorda puudutavad tegurid.

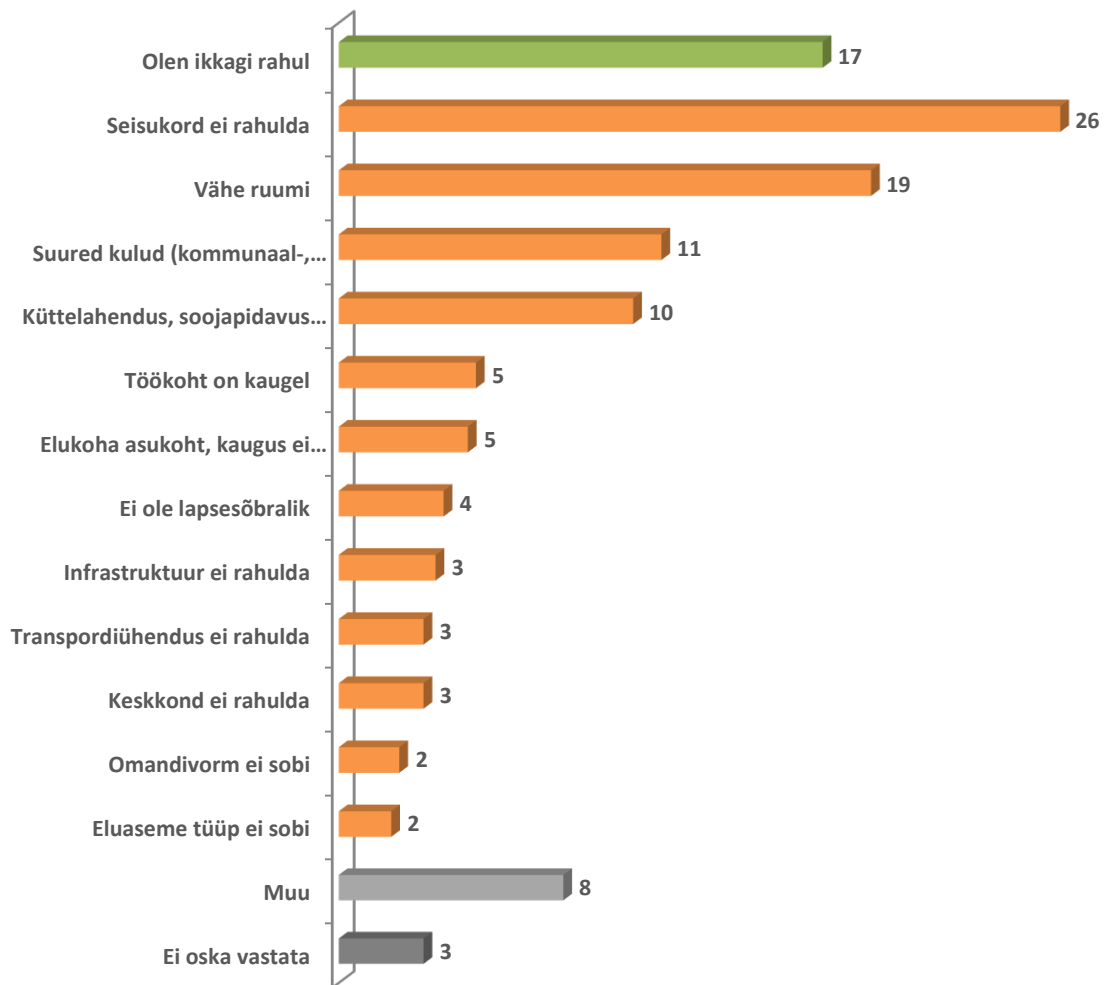
**Kuivõrd Teie praegune elukoht vastab nendele nõuetele, mis on Teie jaoks kodu valiku eeltingimusteks?
% kogu valim**

Joonis 8. Kuivõrd Teie praegune elukoht vastab nõuetele, mis on Teie jaoks kodu valiku eeltingimuseks?

**Millistele nõuetele Teie praegune elukoht ei vasta Teid rahuldaval määral?
% vastajatest, kelle elukoht ei vasta täielikult kodu valiku eeltingimustele**

AVATUD KÜSIMUS

Joonis 9. Millistele nõuetele Teie praegune elukoht ei vasta Teid rahuldaval määral? (Avatud küsimus)

6 TÖÖTAMINE VÄLJASPOOL KODULINNA

Ligi neljandikus leibkondadest töötab üks ning 3% enam kui üks pereliiget kas mõnes teises linnas, maal või välismaal. Mida väiksemas piirkonnas leibkond elab, seda enam töötamist kodust eemal. Kui Tallinnas on 12% leibkondi, kus vähemalt 1 pereliige töötab kodulinnast eemal, siis suuremates tõmbekeskustest on selliseid leibkondi 26% ning väiksemates tõmbekeskustes 43%. Samas, sihtrühmade lõikes erinevused on minimaalsed (vt jooniselt 10).

Nendest leibkondadest, kus on vähemalt üks kodulinnast eemal asuva töökohaga liige, jaguneb töökoha kaugus kodust üsna erinevatesse vahemaadesse. Töökohad on nii kuni 25 km (26%), 26 – 50 km (11%), 51 – 100 km (15%) ja enam kui 100km (24%) raadiuses ning 23% väljaspool kodulinna töötavatest leibkonnaliikmetest töötab välismaal.

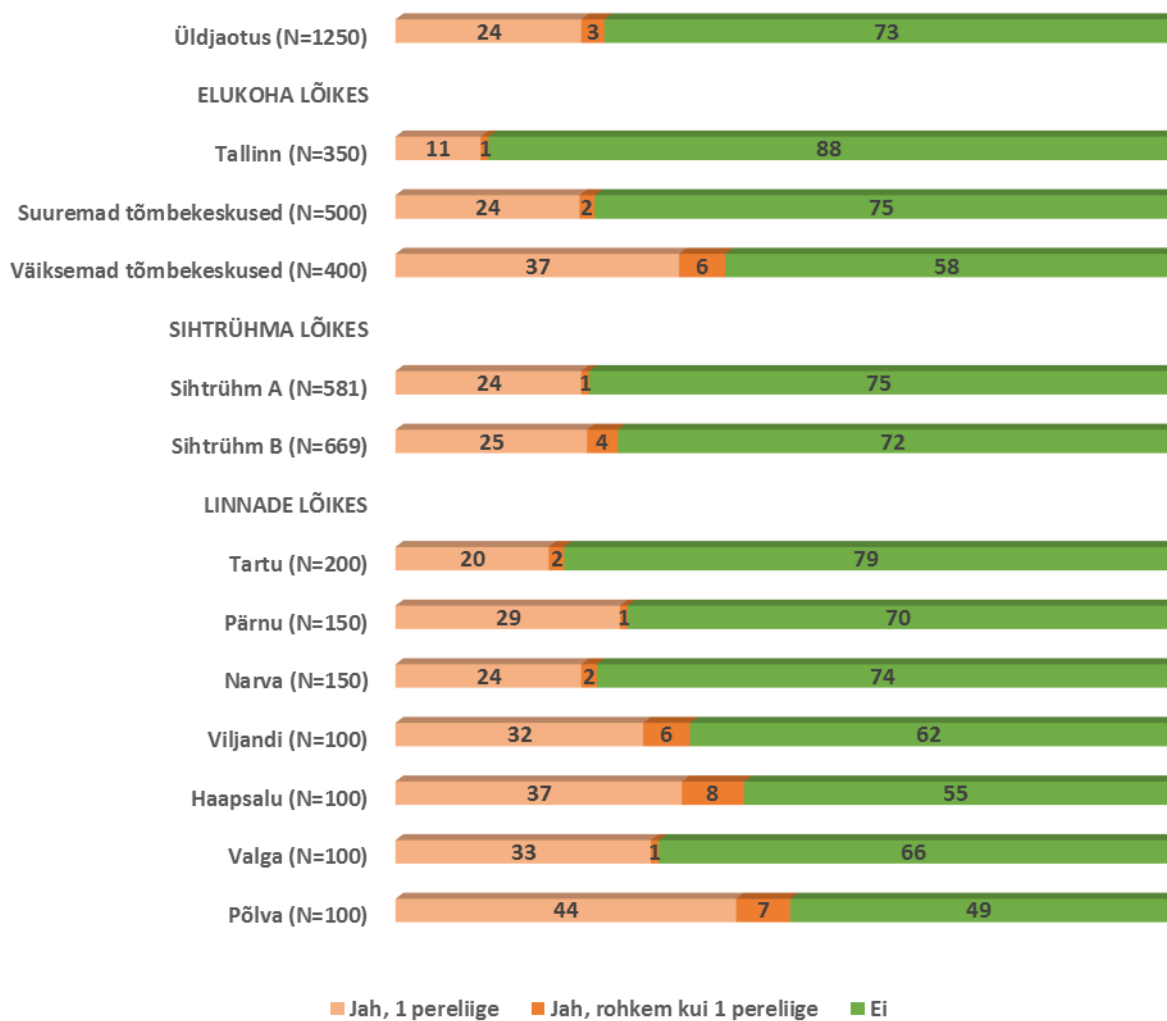
Tallinnas elavate leibkondade väljaspool kodulinna töötavate elanike töökoht asub sagedamini linna vahetus raadiuses (49% kuni 25 km kaugusel), samas väiksemate tõmbekeskuste väljaspool kodulinna töötavate elanike töökoht asub pigem Eesti kontekstis väga kaugel (31% koguni enam kui 100 km kaugusel). Suuremate tõmbekeskuste väljaspool kodulinna töötavate elanike töökoht asub veidi sagedamini välismaal (29%) kui teiste elukohapiirkondade väljaspool kodulinna tööl käivatest inimestel (vt jooniselt 11).

Põlvas on üle poolte (51%) leibkondade sellised, kus üks või enam pereliikmeid töötab väljaspool kodulinna sealjuures väljaspool kodulinna töötavatest leibkonnaliikmetest 59% käib tööl pigem lähedal kuni 50km kaugusel. Veel on enam väljaspool kodulinna töötavaid leibkondi Haapsalus (45%) ja Viljandis (38%) sealjuures töökohad asuvad sagedamini just kaugel. Enam torkab silma Viljandi, kus mujale tööle käivatest elanikest 50% käib tööl enam kui 100km kaugusel Eestis ning 21% välismaal.

Pärnus on linnade lõikes kõige rohkem leibkondi, kus vähemalt üks liige töötab välismaal (36%).

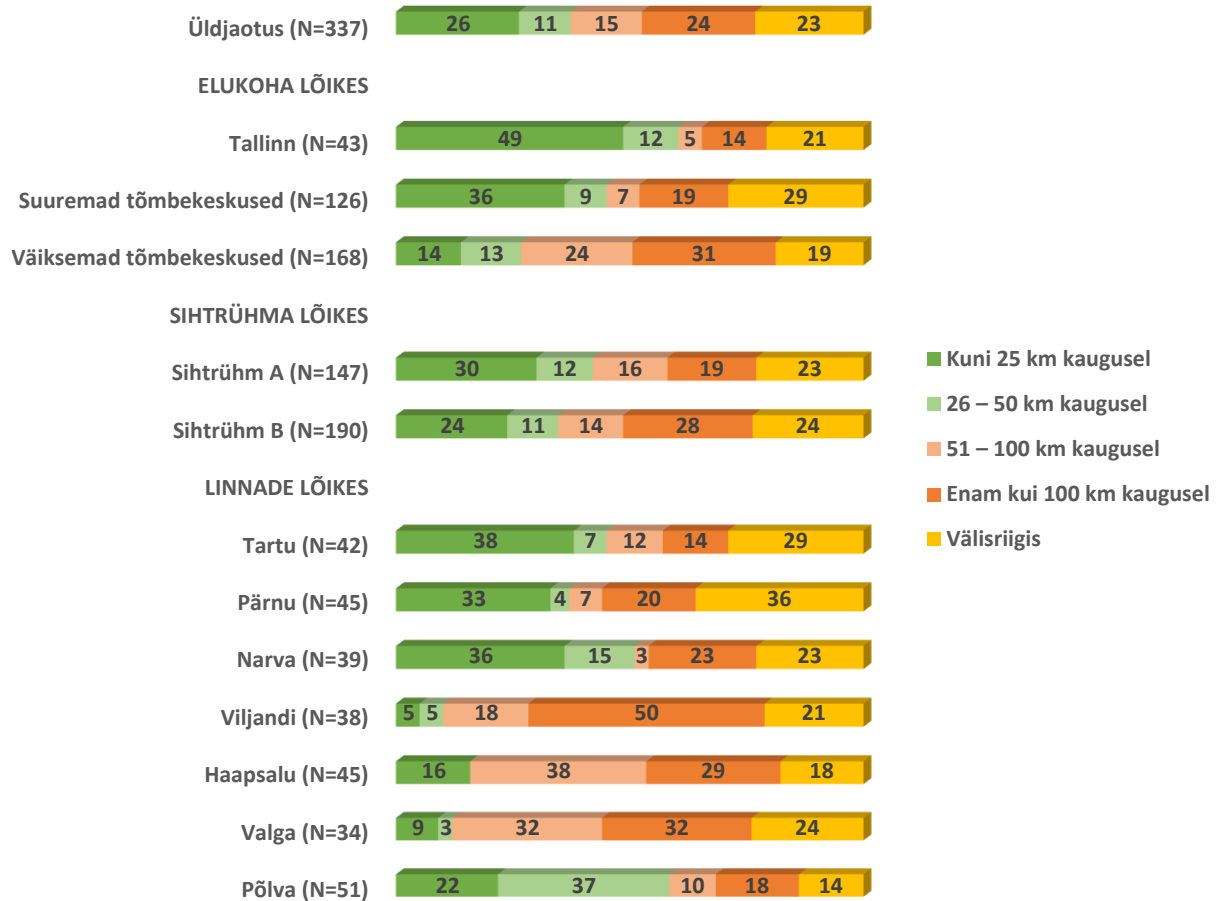
Tulemused *jooniselt 10*.

**Kas mõni teie leibkonna liige töötab väljaspool teie linna
(mõnes teises linnas, maal, välismaal)?**
% kogu valim

Joonis 10. Kas mõni teie leibkonna liige töötab väljaspool teie linna?

Kui kaugel asub töökoht kodust? % vastajatest, kelle pereliige töötab väljaspool kodulinna

Joonis 11. Kui kaugel asub töökoht kodust?

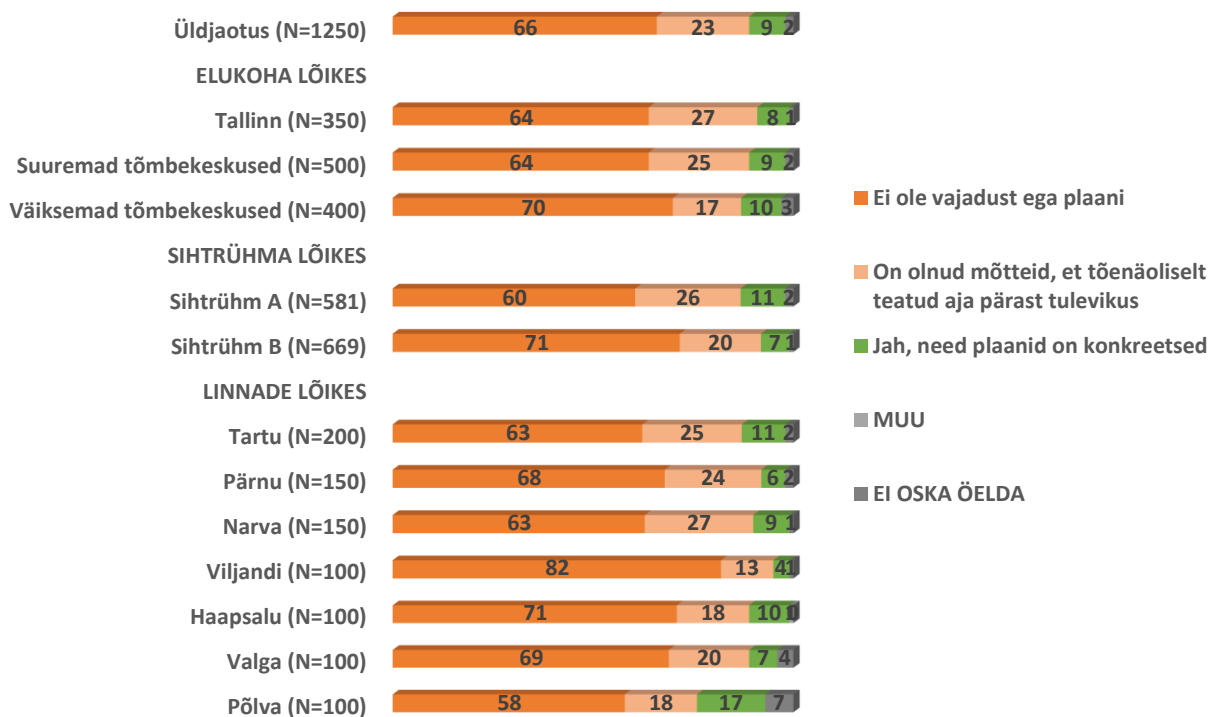
7 ELUKOHA VAHETAMISE PLAANID

Kõikidest küsitletutest vastas 9%, et mõnel leibkonnaliikmel on konkreetne plaan vahetada oma elukohta, 23% peab seda plaani tõenäoliseks teatud aja pärast tulevikus ning 66% sõnul seda plaani ega vajadust ei ole. Elukoha lõikes on huvi või tõenäoline huvi kolimise vastu veidi suurem Tallinna ja suuremates tõmbekeskustes elavate vastajate sõnul võrreldes väiksemate tõmbekeskustega, kus just veidi sagedamini öeldakse, et kolimiseks ei ole ei vajadust ega konkreetset plaani (vt *jooniselt 11*).

Kolimismõtetele on veidi altimad sihtrühma A kuuluvad inimesed (37%) on plaanid konkreetset või tõenäoliselt kui sihtrühma B kuuluvad inimesed (27%). See kattub ka asjaoluga, et nooremad lasteta leibkonnad ongi üldiselt mobiilsemad ja planeerivad oma elus rohkem muutusi.

Linnade lõikes on kõige enam (17%) kindlate kolimisplaanidega elanikke Põlvas.

Kas mõnel teie leibkonna liikmel on plaanis vahetada oma elukohta? % kogu valim

Joonis 12. Kas mõnel teie leibkonna liikmel on plaanis vahetada oma elukohta?

Kui elukoha vahetamise plaan on konkreetne või pigem tõenäoline tulevikus, siis jagunevad põhjused üsnagi võrdväärselt: 43% nimetab töökohaga, 40% perekondlike ja 34% elukohaga seotud põhjuseid⁶. Küll aga on põhjuste erinevused selgelt märgatavad elukoha lõikes. Nimelt, mida suuremas linnas inimene elab, seda vähem on tema kolimise plaanide taga töökohaga seotud põhjused ja vastupidi – kõige enam nimetatakse töökohaga seotud asjaolusid (67%) kolimisplaanide põhjusena väiksemate tõmbekeskuste elanike poolt.

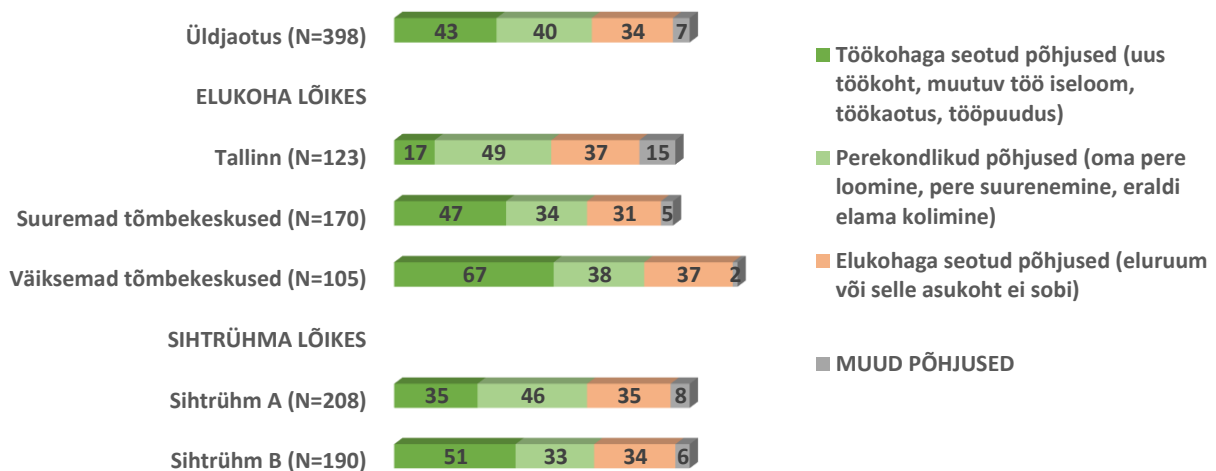
⁶ Kuna nimetada võis mitu põhjust, siis ei ole vastuste summa 100%.

Samuti, sihtrühmi iseloomustavad loogilised erinevused põhjenduste struktuuris. Nimelt, sihtrühma A liikmed, kes on ka nooremad ja ilma lasteta, peavad elukoha muutmise põhjuseks sagedamini perekondlikke (46%) võrreldes sihtrühma B kuuluvate vastajatega (33%). Samas, sihtrühma B vastajad nimetavad elukoha vahetamise põhjusena enam just töökohaga seonduvat (51%). Täpsemalt vt *jooniselt 13*.

Kui mõnel leibkonnaliikmel on konkreetsed või tõenäolised plaanid kolimise osas, siis enamasti (70%) koliks kogu leibkond ning 27% vastajate sõnul ei koliks sellega seoses kogu leibkond. Elukoha lõigetes siinkohal märkimisväärseid erinevusi ei ole, kuid sihtrühma A vastajatel on kolimisplaan sagedamini kogu leibkonda puudutav plaan (75%) kui sihtrühmal B (64%). Tulemused *joonisel 14*.

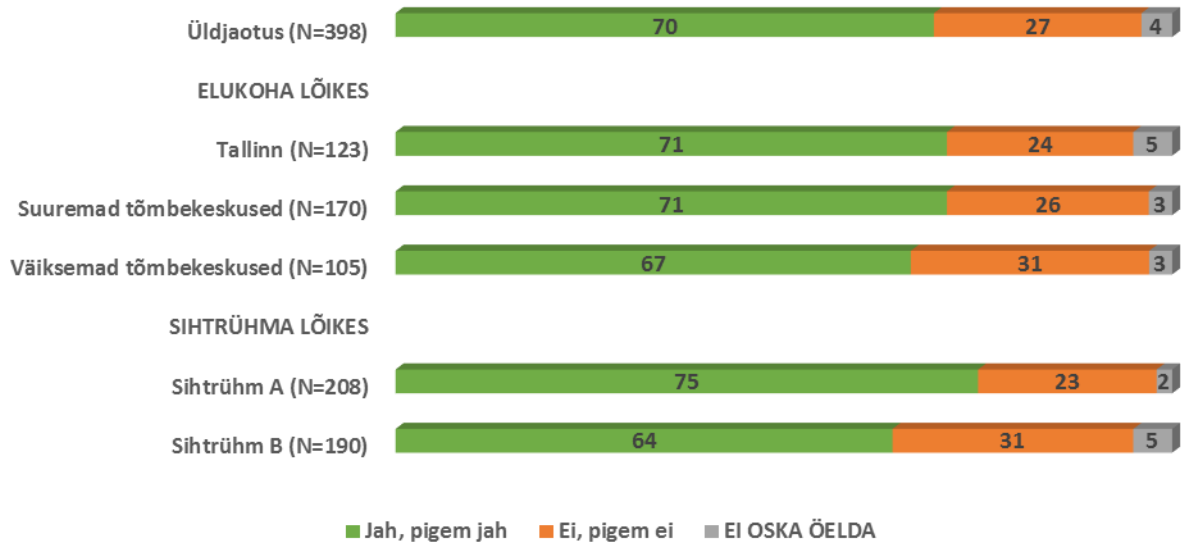
Kuiigi linnade lõikes ei ole tulemused statistiliselt liiga väikeste valimibaaside tõttu graafiliselt näidatud, siis eristusid Valga elanikud, kelle hulgas oli rohkem elanikke, kelle kolimisplaanide ajendiks on elukohaga seotud põhjused (56%).

Mis oleks elukoha muutmise põhjuseks? % vastajatest, kelle leibkonnas on mõnel liikmel plaanis kolida

Joonis 13. Mis oleks elukoha muutmise põhjuseks?

Kas elukohta vahetusega seoses koliks kogu leibkond? % vastajatest, kellel on plaanis elukohta vahetada

Joonis 14. Kas elukohta vahetusega seoses koliks kogu leibkond?

8 OOTUSED VÕIMALIKULE UUELE ELUKOHALE

Leibkondadest, kus on kas konkreetsed või tõenäolised plaanid elukohta vahetamise osas, näevad 46% oma järgmist elukohta samas linnas või selle lähiümbruses, 26% mõnes teises Eesti linnas, 18% välismaal ning 4% maal. Selgelt on näha seos, et Tallinnas elavad inimesed valiksid kõige tõenäolisemalt elamise samas linnas või selle läbiümbruses (65%) ning harva mõnes teises linnas Eesti piires (10%). Eesti piires teise linna kolimisest enam koliksid Tallinna elanikud hoopis välismaale (20%). Suuremate tõmbekeskuste inimestel on küll kõige sagedamini, kuid Tallinna elanikest siiski märgatavalt harvem, plaanis kolida samsse linna või selle lähiümbrusesse (45%) ning 27% nendest plaanivad kolida teise linna Eesti piires. Samuti 20% plaanivad kolida välismaale. Väiksemate tõmbekeskuste inimesed plaanivad seevastu kõige sagedamini kolida teise linna Eestis (45%).

Linnade lõikes on elukohta vahetamisel välismaale kolimise võimalust nimetanud vastajaid kõige enam Narvas, Valgas ja Tallinnas (vastavalt 31%, 20% ja 20%). Statistiliselt liiga väikeste valimibaaside tõttu sellele küsimustele vastanute seas ei ole tulemused linnade lõikes joonisele kantud.

Sihtrühma A kuuluvad inimesed plaanivad keskmisest veidi sagedamini kolida pigem sama linna piires (54%). Sihtrühma B inimesed plaanivad võrreldes keskmisega veidi harvem ja märgatavalt harvem võrreldes sihtrühmaga A kolida sama linna või sellelähiumbruse piires (37%). Samas, võrreldes sihtrühmaga A on sihtrühma B vastajatel veidi sagedamini plaan kolida hoopis välismaale (22%) või on plaanid üldse ebaselgemad (10%-ei oska veel öelda). Maale kolimine ei ole atraktiivne mitte üheski sihtrühmas (vt jooniselt 15).

Elukohta vahetamisel hangiksid 65% selle endale ostes (sh 39% kindlasti ning 26% pigem ostes). Kuigi eelpool selgus, et 14% küsitletud leibkondadest elab üüripinnal, siis kolimisplaanidega leibkondadest plaanib veidi suurem hulk (26%) kolimise käigus elamispinda üürida (sh 19% võimalusel üürides ning 7% kindlasti üürides) (vt jooniselt 16). Kõige suurem on elamispinna üürimise soov või vajadus Tartu ja Narva vastajatel. Väiksematest tõmbekeskustest oli kõige

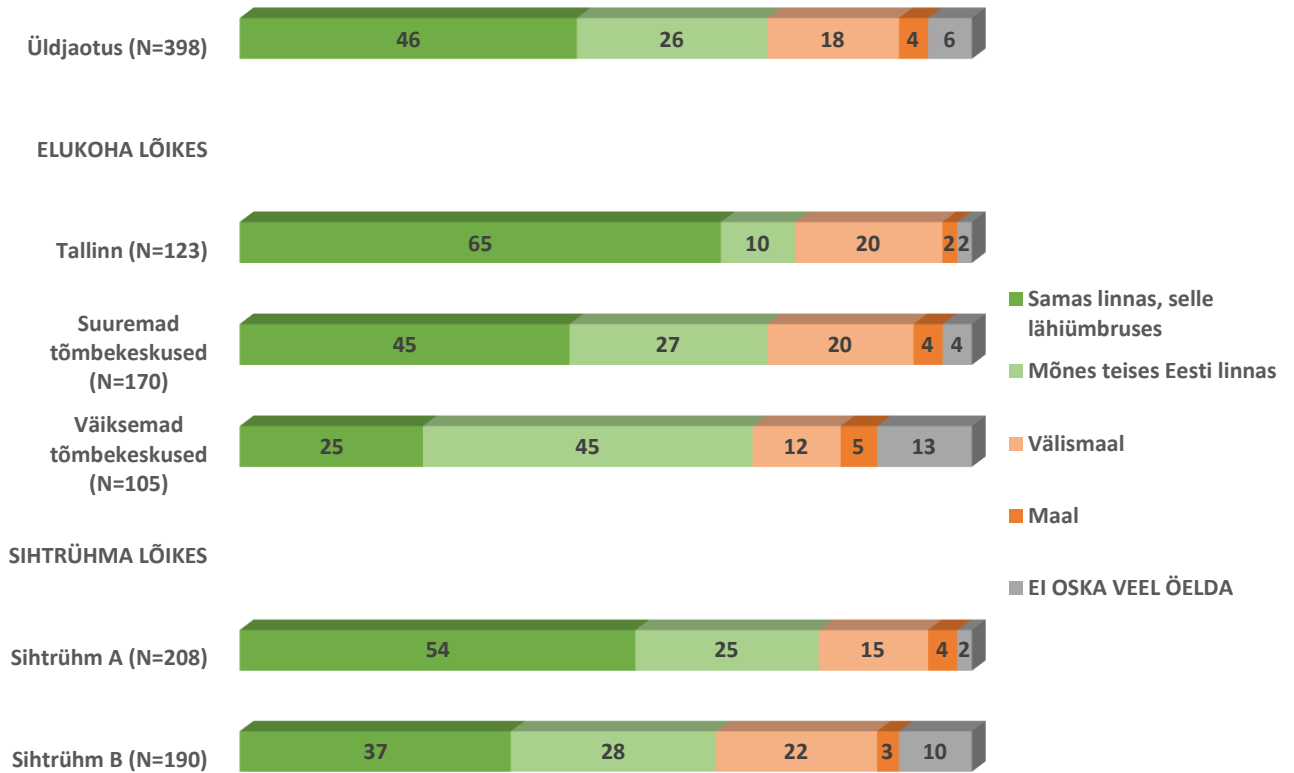
suurem valmidus üüripinnale kolimiseks Põlva vastajatel. Statistiliselt liiga väikeste valimibaaside tõttu selle küsimuse juures ei ole linnade lõikes tulemused graafikule kantud.

Tallinna ja väiksemate tömbekeskuste elanikest veidi suurem osa hangiks elamise ostes kui suuremate tömbekeskustest. Samas Tallinna elanike puhul on märksa suurem nende inimeste osakaal, kes teeks seda kindlasti ostes (55%) võrreldes suuremate (32%) ja väiksemate tömbekeskuste elanikega (34%). Ilmselt võib üks võimalikke põhjusi olla Tallinna elanike suurem sissetulek, mis võimaldab pangalaenu võtmist. Suuremate tömbekeskuste inimesed veidi sagedamini üürisid uue elamispinna (33% pigem + kindlasti).

Sihtrühma A kuuluvad vastajad vastasid veidi sagemini, et nad kindlasti ostaksid (43%) uue elamise kui samas sihtrühma B vastajad ostaksid võimalusel (29%). Siiski, uue elamispinna ostueelistus üürimise asemel on mõlemas sihtrühmas sama osakaaluga vastajatest – sihtrühmas A eelistavad osta 67% ning sihtrühmas B 65%. Ka siinkohal on näha sihtrühma B puhul veidi suurem ebaselgus eelistuste osas – 11% ei oska öelda vastust, kas nad ostaksid või üürisid uue elamise.

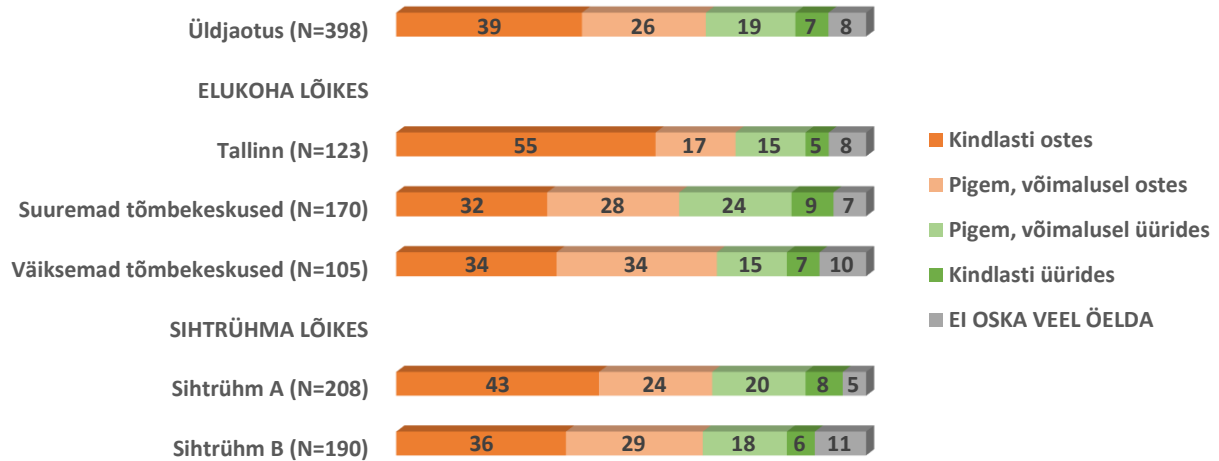
Ostusooviga inimesed põhjendavad (vt joonis 17) oma vastust sageli vajadusega omanditunde järele (47% osta eelistavatest vastajatest) ning sellega, et ostmine tundub majanduslikult ratsionaalsem (19%) kui üürimine. Uue elamispinna üürimise eelistuste taga on kõige sagedamini majanduslikud põhjused (53%) (st ei ole raha ostmiseks) ning ka asjaolu, et uus elukoht oleks ajutine, kuna plaanid on lühiajalisemad (23%).

Kus oleks sel juhul tõenäoliselt järgmine uus elukoht?
% vastajatest, kelle leibkonnas on plaanis mõnel liikmel elukohta vahetada

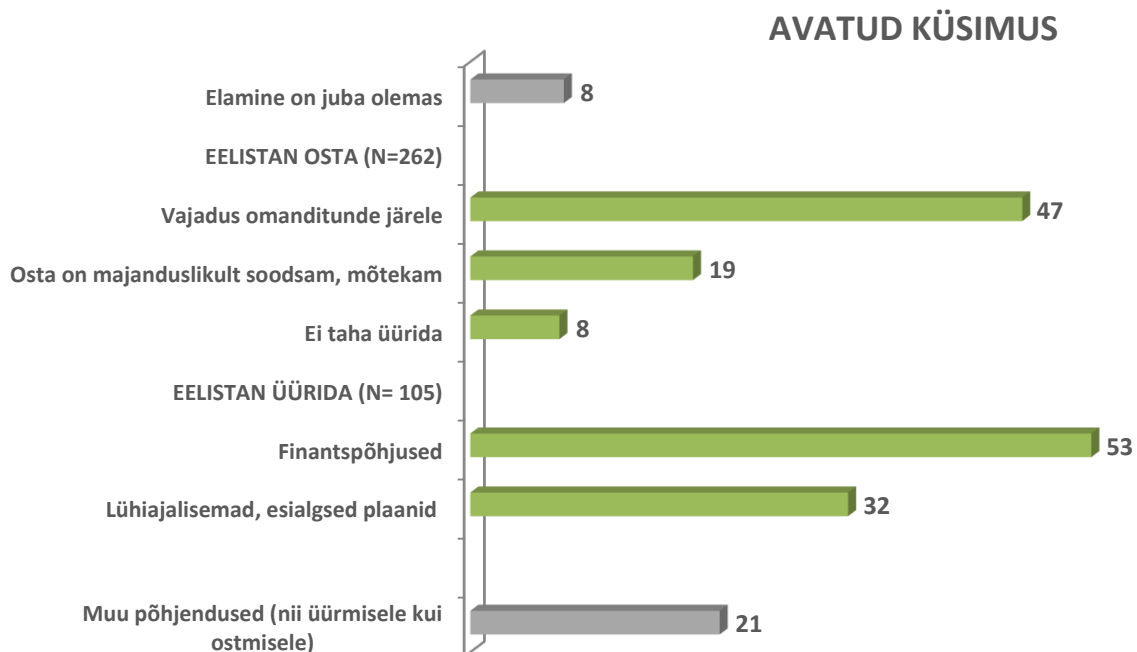
Joonis 15. Kus oleks sel juhul tõenäoliselt järgmine elukoht?

Kas hangiksite sel juhul oma uue elamise ostes või üürides? % vastajatest, kelle mõnel leibkonnaliikmel on plaanis elukohta vahetada

Joonis 16. Kas hangiksite sel juhul oma uue elamise ostes või üürides?

Miks eelistate hankida uue eluaseme ostes/üürides? % vastajatest, kes kolimisel eelistavad osta/üürida eluaset

Joonis 17. Miks eelistate kolimisel uue eluaseme hankida ostes/üürides? (Avatud küsimus)

Vaatamata sellele, kas kolimisplaanid on või ei ole, küsiti kõigi vastajate käest siiski ka seda, mis oleks nende jaoks kolm kõige olulisemat omadust, kui nad peaksid valima endale uut elukohta. Jooniselt 18 on näha, et spontaanselt nimetatuna on kaugelt kõige olulisem elukohta valiku juures selle asukoht (87% nimetas seda ühena kolmest tegurist) sealjuures suur osa nendest vastustest Eesti elanike hoiakud ja olukord eluasemeturul, 2016

olidki üldisemad ehk siis ei täpsustanud, mis see asukoht täpselt vastaja jaoks tähendab. Konkreetsemad asukohasoovid on mõistagi subjektiivsed – paljude jaoks oli oluline asukoht suures linnas, selle lähedal või kesklinnas, kusagil „keskmes“ (23% kõigist asukohta oluliseks pidanud vastustest sisaldas sarnast soovi). Lisaks nimetati ca 20% vastustes töökohta, selle olemasolu elukohas.

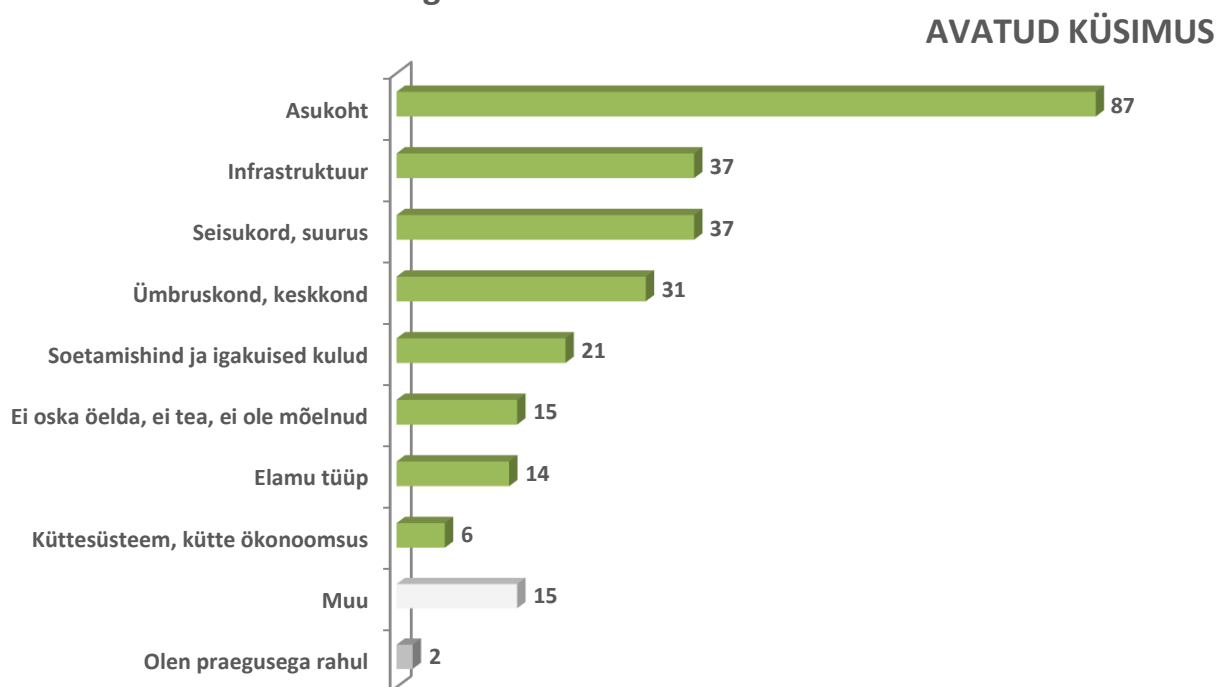
Peale asukoha nimetati võrdselt oluliste kriteeriumidena infrastruktuuri (37%) ning eluaseme seisukorda ja suurust (37%). Infrastruktuuri esile tuues olid taas 60% vastused üldised, kuid konkreetsemate asjade väljatoomisel eristusid selgelt kaks kriteeriumit: transpordiühendus (21% infrastruktuuri ühe olulisima kriteeriumina nimetanud inimestest nimetas just seda) ning haridusasutuste (kool, lasteaed) lähedus (16%). Seisukorra ja suuruse all nimetatigi peamiselt (44%), et eluase peaks vastama nõuetele suuruse osas ja et oleks avar, ruumikas. Lisaks peavad olemas olema kommunikatsioonid, mugavused (19%) ning 9% seda kriteeriumit oluliseks pidanud vastanutest soovib „uut, uuemat“ ehitist.

Sageduselt neljanda olulise kriteeriumina nimetatakse ümbrust ja keskkonda (31% kõigist vastanutest) kusjuures 30% seda oluliseks pidavatest inimestest hindab just vaikust, rahu ja privaatsust. Konkreetsematest asjadest tuuakse välja vähem, kuid siiski järgmisi eelistusi: turvalisus, lapsesõbralikkus, looduslähedus, hea naabruskonnaga, mõne veekogu lähedus. Suur osa vastustest taaskord jääb üldsõnaliseks.

Uue võimaliku elukoha valikul on inimeste jaoks viiendal olulisel kohal eluaseme maksumus nii soetamisel kui igakuiste kulude näol (kokku 28%).

Teisi vastuseid vt *jooniselt 18*.

Mis oleks kolm kõige olulisemat omadust uue eluaseme või elukoha valikul? % kogu valimist

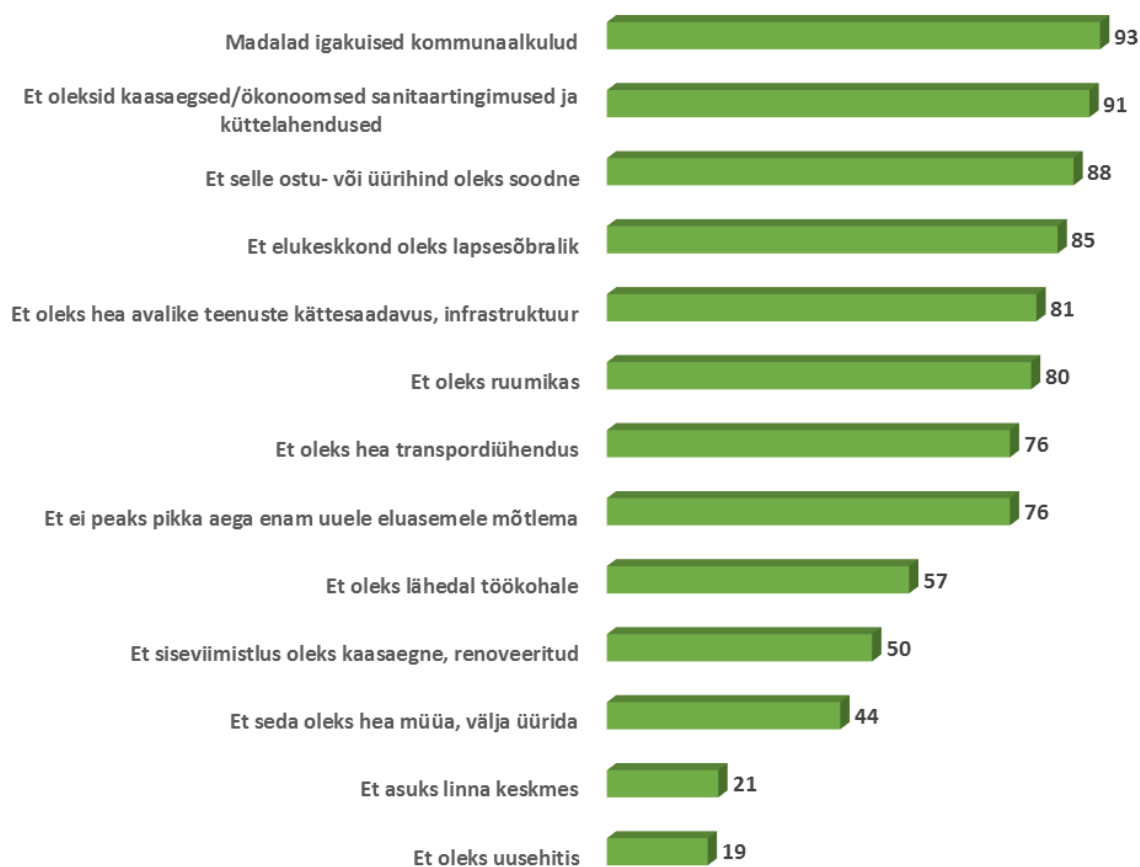
Joonis 18. Mis oleks kolm kõige olulisemat omadust uue eluaseme või elukoha valikul? (Avatud küsimus)

Sisuliselt sama asja küsiti inimestelt ka nõ aidatud loeteluna – kus nimetati järjest erinevaid võimalikke nõudmisi uuele elukohale, eluasemele ning inimestel paluti valida nende seast välja just need, mis on nende jaoks kõige olulisemad. Kuna loetelus olid kõik asjad väga positiivsed, siis on loomulik, et paljusid neid nimetatigi kodu valiku eeltingimuseks. Siiski, kõige tähtsamateks peavad inimesed igakuiseid madalaid kommunaalkulusid (95% nimetas eeltingimuseks), kaasaegseid ja ökonoomseid sanitaartingimusi ja küttelahendusi (91%), eluaseme soodsat ostu- või üürihinda (88%), lapsesõbralikku elukeskkonda (85%), head avalike teenuste kättesaadavust ja infrastruktuuri (81%), selle ruumikust (80%), transpordiühendust (76%) ja stabiilsust (76% pidas oluliseks seda, et ei peaks pikka aega uuele eluasemele mõtlema). Pingereas kõige allotsas ehk kõige vähemate inimeste jaoks väga oluline – et eluase asuks linna keskmes (21%) ning et see oleks uusehitis (19%).

Kogu loetelu pingereana vt jooniselt 19. Erinevate sihtrühmade lõikes on pingeread väga sarnased ja erisused minimaalsed. Kõige enam torkab silma aga asjaolu, et Valga ja Põlva inimeste jaoks on keskmisest sagedamini väga oluliseks see, et uus eluruum asuks töökohale lähedal (vastavalt 75% ja 71% pidas seda eeltingimuseks uue eluruumi valikul).

Eeltingimuste pingeridade kohta joonised on aruande lõpus LISAs.

Milline eeltingimus peaks olema täidetud uue võimaliku eluruumi valikul? % kogu valimist

Joonis 19. Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta? Kõik vastajad.

9 RIIKLIKULT TOETATUD ÜÜRİKORTERID

Kuna riiklikult toetatud üürikorterite temaatika ei ole üldiselt Eestis tuttav, siis viimase küsimustebloki eel juhatati vastajatele teema sisse selliselt: „Oletame, et Eestis ehitatakse riigi poolt sellised üürikorterid, mille üürihinnad oleksid praegustest nõ tavalistest üürikorteritest madalamad ja nad vastaksid nendele nõuetele, mida eelpool mainisite olulistena“. Seejärel küsiti inimestelt, et kuivõrd tõenäoline on, et nad valiksid oma praeguse elukohta asemel mõnes sellises eluruumis elamise? Seda pidas tõenäoliseks 26% (sh 8% väga tõenäoliseks ning 18% pigem tõenäoliseks) ning ebatõenäoliseks 71% (sh 30% pigem ning 41% väga ebatõenäoliseks) kõigist vastajatest. Veel 3% ei osanud sellel vastata.

Veidi enam peavad sellises eluruumis elamist tõenäoliseks need, kes elavad suurematest tõmbekeskustes (31% peab väga või pigem tõenäoliseks). See on loogiliselt seotud asjaoluga, et sellistes kohtades elavad inimesed pidasid ka uue elukohta hankimisel üürimist kui sellist veidi tõenäolisemaks kui teiste elukohtade elanikud. Veidi vähem peavad sellises eluruumis elamist tõenäoliseks väikeste tõmbekeskuste elanikud (20%).

Sihtrühma A kuuluvad elanikud peavad seda veidi sagedamini (30%) tõenäoliseks kui sihtrühma B elanikud (24%). Samas – üürimist kui sellist peetakse jällegi sihtrühmas B veidi tõenäolisemaks kui sihtrühmas A. Siinkohal võib ühe tõlgendusena nimetada asjaolu, et nooremad inimesed on praktiliselt alati uuringute järgi vastuvõtlikumad uuenduslikele ideedele kui vanemad inimesed.

Linnade lõikes on sellisele elamispinnale kolimise idee suhtes positiivsemalt meelestatud Tartu (33% - väga + pigem tõenäoline), Narva (31%) ja Põlva elanikud (27%). Kõige vähem on riiklikusse üürikorterisse valmis kolima Valga elanikud (15%).

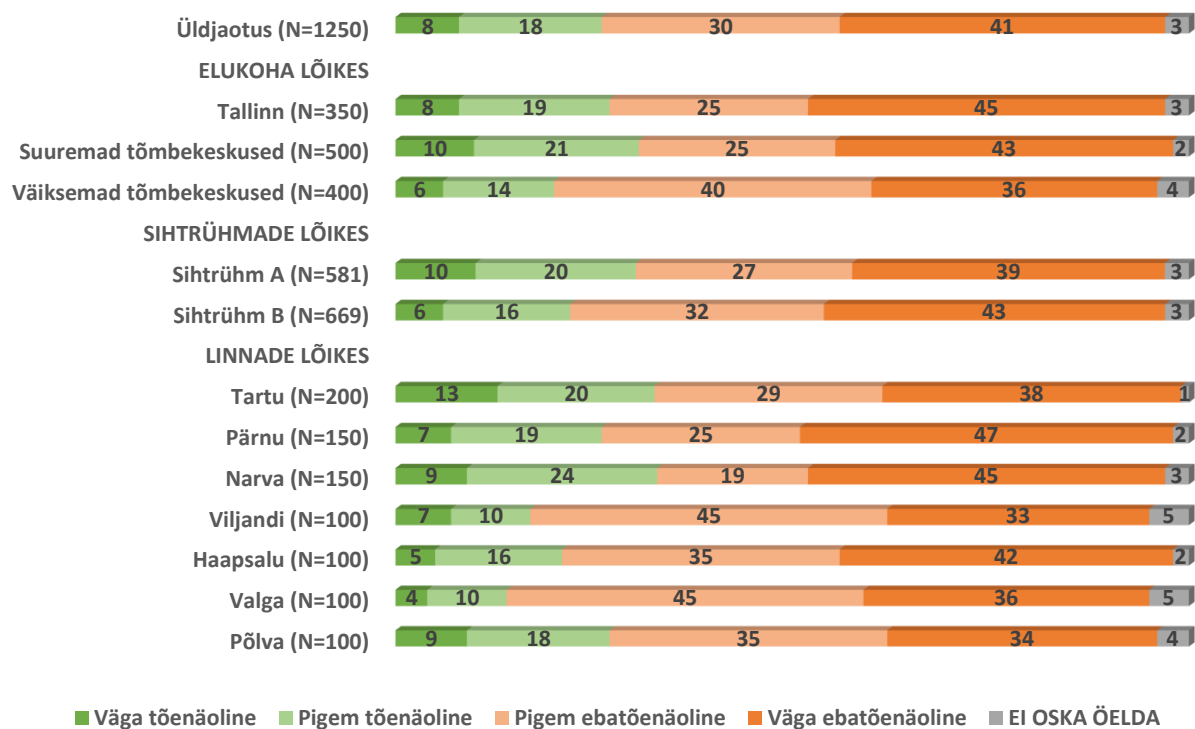
Riiklikesse üürikorteritesse kolimist tõenäolisemaks pidavad elanikud põhjendavad oma vastust peamiselt ootusega soodsamatele elamisvõimalustele (35% väga või pigem tõenäoliseks pidavatest inimestest tõi selle argumendiks) ning ootusega kvaliteetsematele elamistingimustele⁷ (27%). Osad inimesed (11%) andsid üldisema vastuse stiilis „miks mitte, kui pakutakse“ jne. Sellisesse eluruumi kolimist ebatõenäoliseks pidavatest inimestest ligi pooled ei soovi üüripinda kui sellist põhimõtteliselt, kuna tahavad enda elamist. Ligi kolmandik ütles, et pole vajadust selleks ja peamiselt siinkohal peetigi silmas asjaolu, et on olemas rahuldav elukoht ja elamispind ning kolimise plaane nagunii ei ole. Veel 10% põhjendas argumendiga, et nad ei soovi elada korteris.

Riiklikusse üürikorterisse kolimise osas kõige madalama valmidusolekuga Valga elanikud nimetasid põhjustena eelkõige eelistust elada majas, mitte korteris. Vastuste tõlgendamisel tuleb arvestada, et 55% Valga vastajatest elab individuaalelamus või paarismajas.

Vt täpsemalt *jooniselt 20A*.

⁷ Riiklike üürikorterite küsimuse sõnastuses oli ka nimetatud, et „üürihinnad oleksid praegustest nõ tavalistest üürikorteritest madalamad ja nad vastaksid nendele nõuetele, mida eelpool mainisite olulistena“.

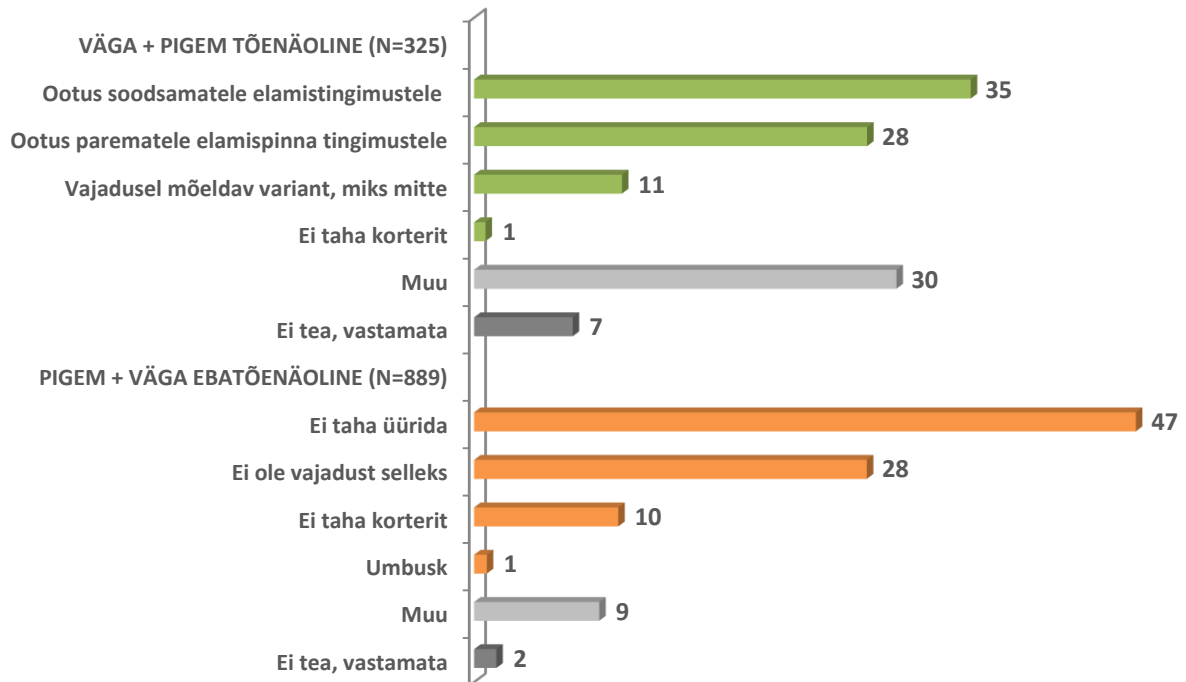
Kuivõrd tõenäoline on, et te valiksite oma praeguse elukoha asemel mõnes sellises eluruumis elamise?
% kogu valim

Joonis 20. Kuivõrd tõenäoline on, et te valiksite oma praeguse elukoha asemel mõnes sellises eluruumis elamise?

Miks peate/ei pea riiklikusse üürikorterisse kolimist tõenäoliseks?

AVATUD KÜSIMUS

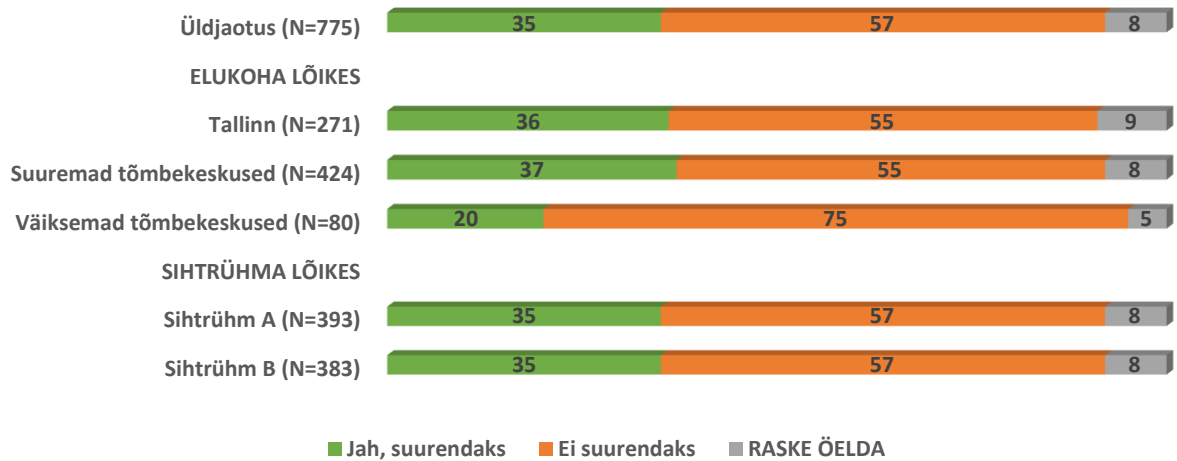
Joonis 20_A. Miks vastasite, et peate/ei pea tõenäoliseks sellisele elamispinnale elama kolimist?

Kui selline korter oleks kodulinna, siis 35% vastajate sõnul, kellel oleks plaanis kolida mujale linna, suurendaks see kodulinna jäämise tõenäosust, 57% sõnul ei suurendaks ning 8% ei osanud hinnata seda. Väiksemate tõmbekeskuste elanike seas on oletatav mõju väiksem, kuivõrd nendes linnades elavatest inimestest 20% arvas, et sellised korterid suurendaks tõenäosust jääda kodulinna samas, kui Tallinna elanike seas oli sellisel arvamusel 36% ning suurtes tõmbekeskustest 37%. Sihtrühma A ja B vahel ei olnud mingeid erinevusi (vt jooniselt 21).

Samuti arvavad ligi pooled inimesed (47%), kellel oleks plaanis kolida teise linna, et selliste üürikorterite saamise võimalus seal linnas suurendaks veelgi enam soovi sinna kolida. Sihtrühmade lõikes ei ole vastused märkimisväärselt erinevad (Tallinna elanike arv selles sihtrühmas on statistiliselt ebapiisav järelduste tegemiseks). Sihtrühma A elanikud hindasid selliste korterite saamisel veidi sagedamini tõenäosuse kasvu kolida soovitud linna (51%) võrreldes sihtrühmaga B (43%). Tulemused *joonisel 22*.

Kas sellise üürikorteri saamise võimalus oma kodulinna suurendaks tõenäosust, et te kaaluksite oma kodulinna jäämist?

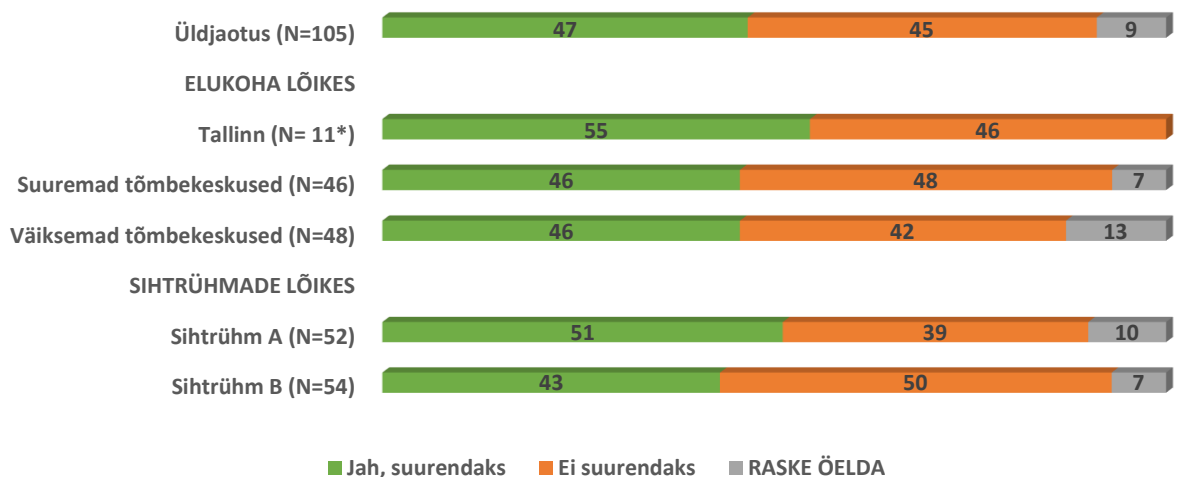
% vastajatest, kellel on plaanis kolida mujale, kui samasse linna, kus nad praegu elavad

Joonis 21. Kas sellise üürikorteri saamise võimalus oma kodulinna suurendaks tõenäosust, et te kaaluksite oma kodulinna jäämist?

Kas sellise üürikorteri saamise võimalus selles linnas, kuhu olete mõelnud kolida, suurendaks veelgi enam Teie tahet sinna kolida?

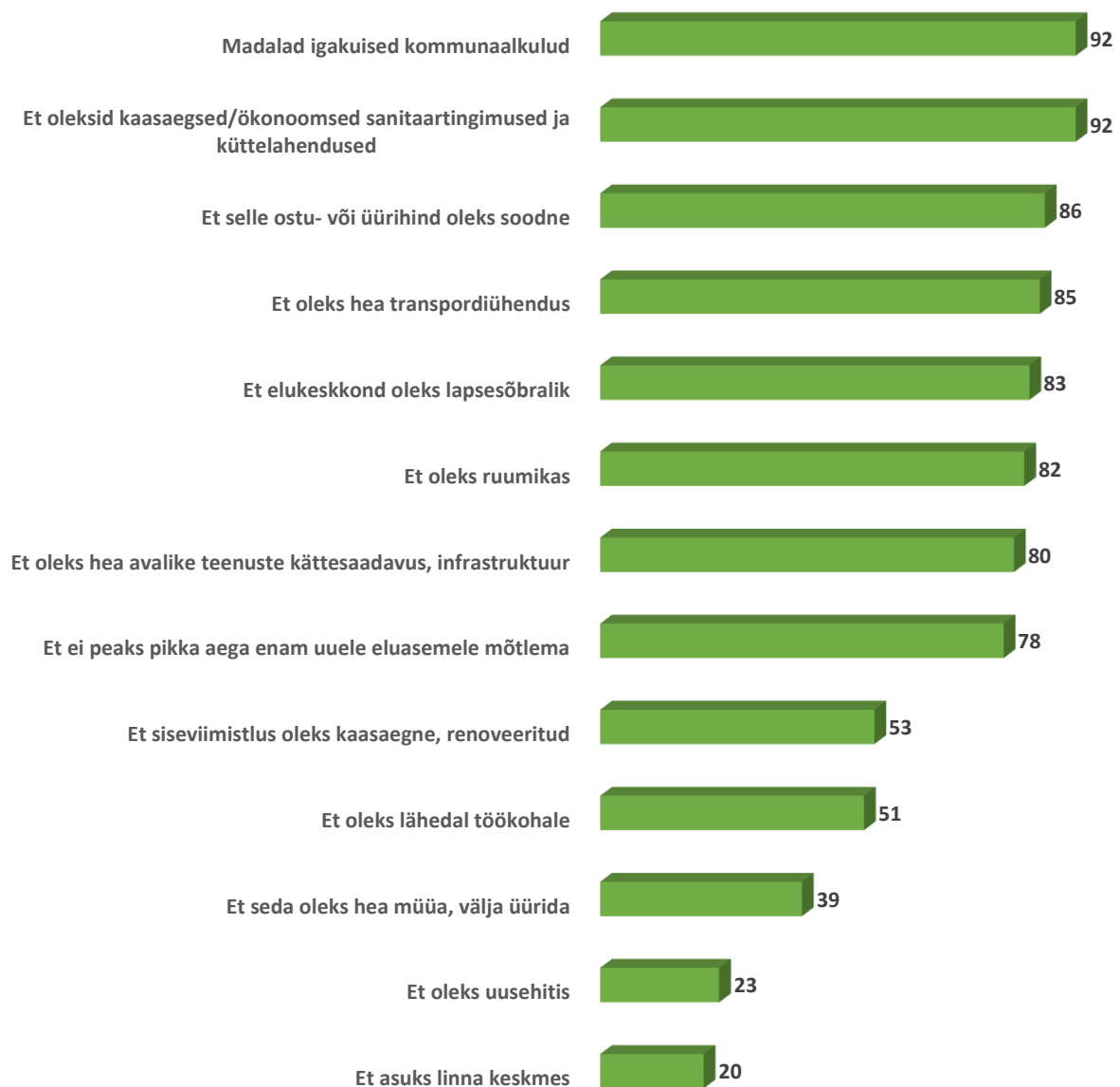
% vastajatest, kellel on mõttes kolida mõnda teise linna Eestis

Joonis 22. Kas sellise üürikorteri saamise võimalus selles linnas, kuhu olete mõelnud kolida, suurendaks veelgi enam Teie tahet sinna kolida?

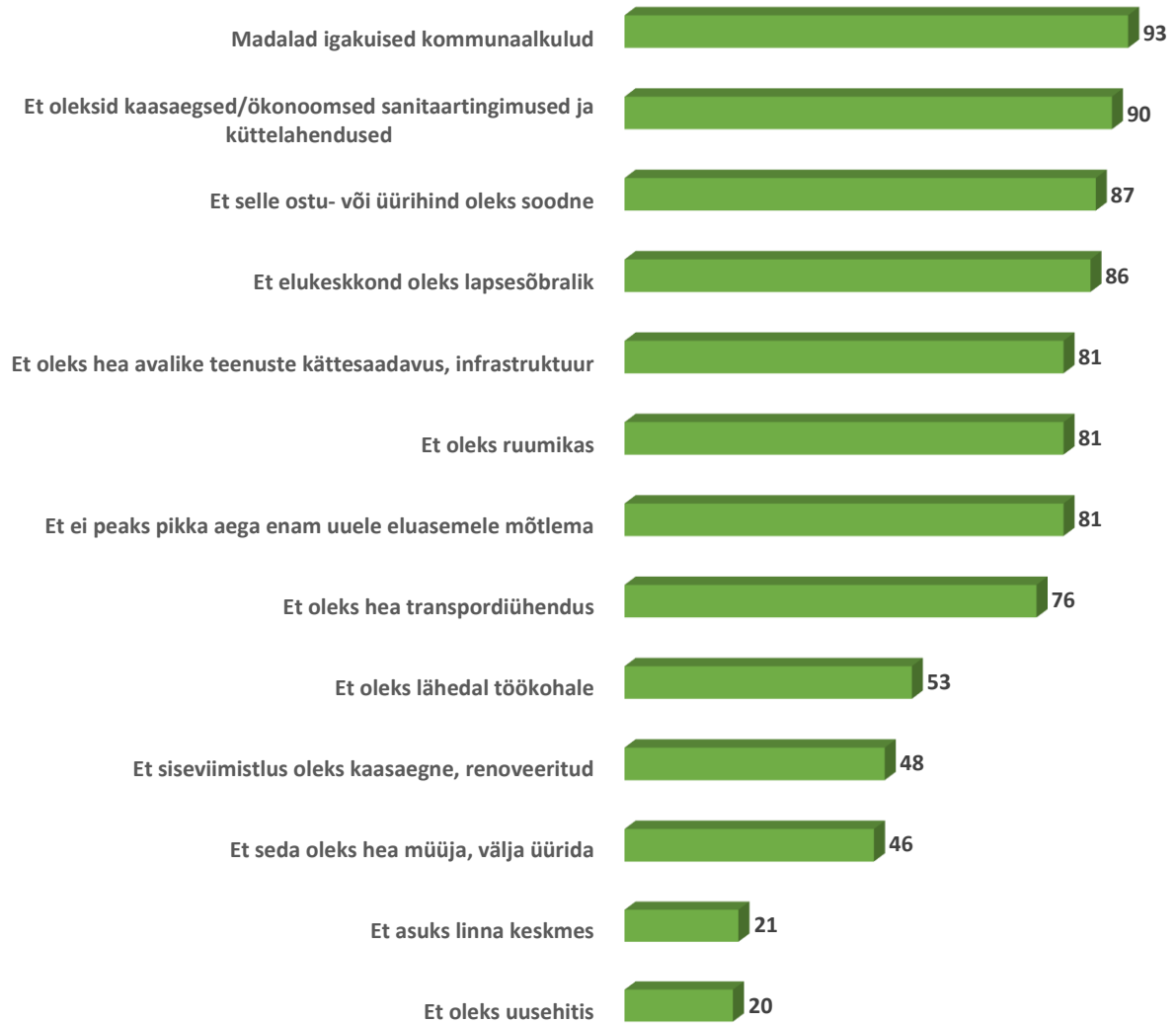
LISA 1. Lisagraafikud.

Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta? Tallinn (N=350)

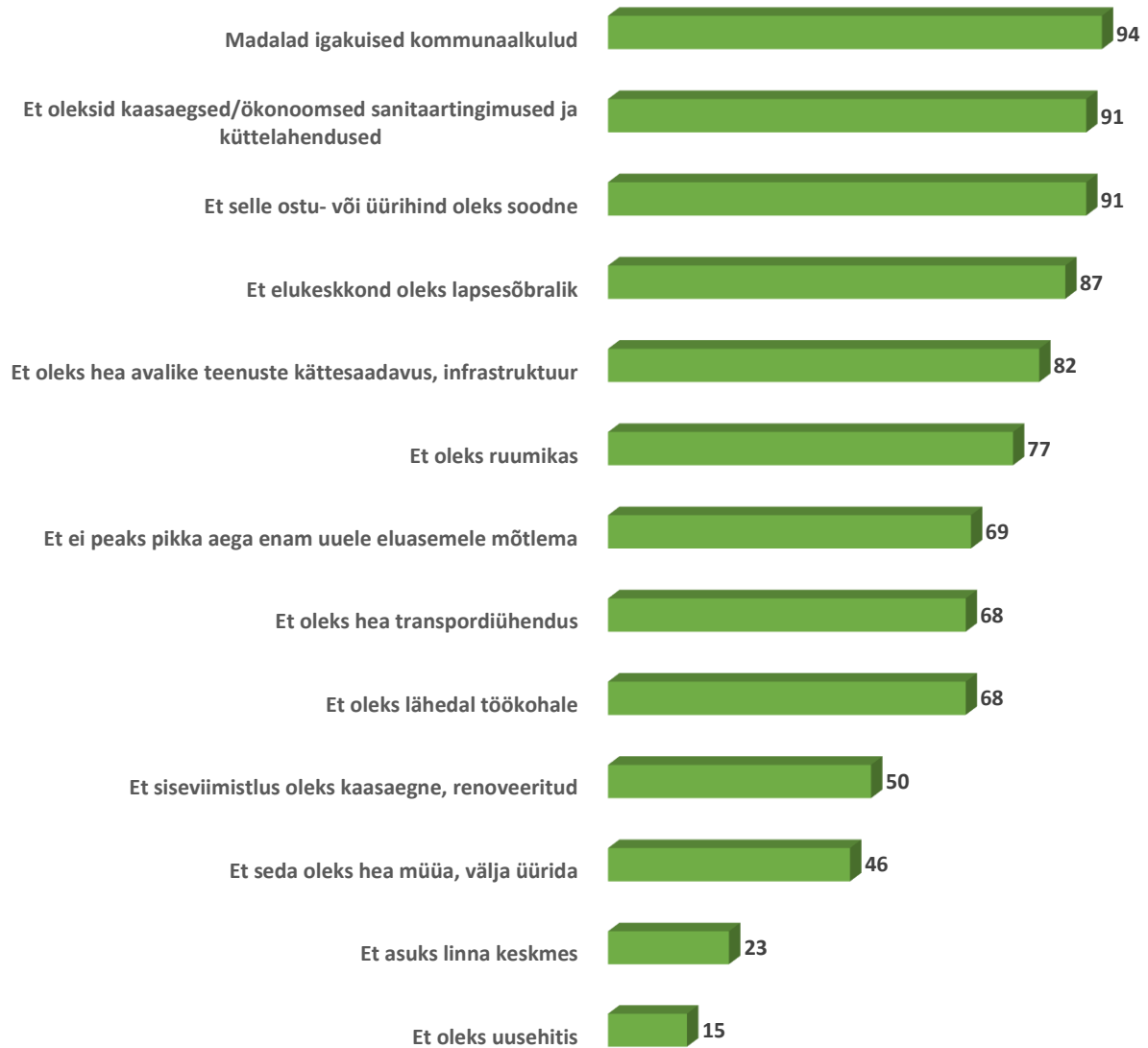
Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?

Suuremad tõmbekeskused (N=500)

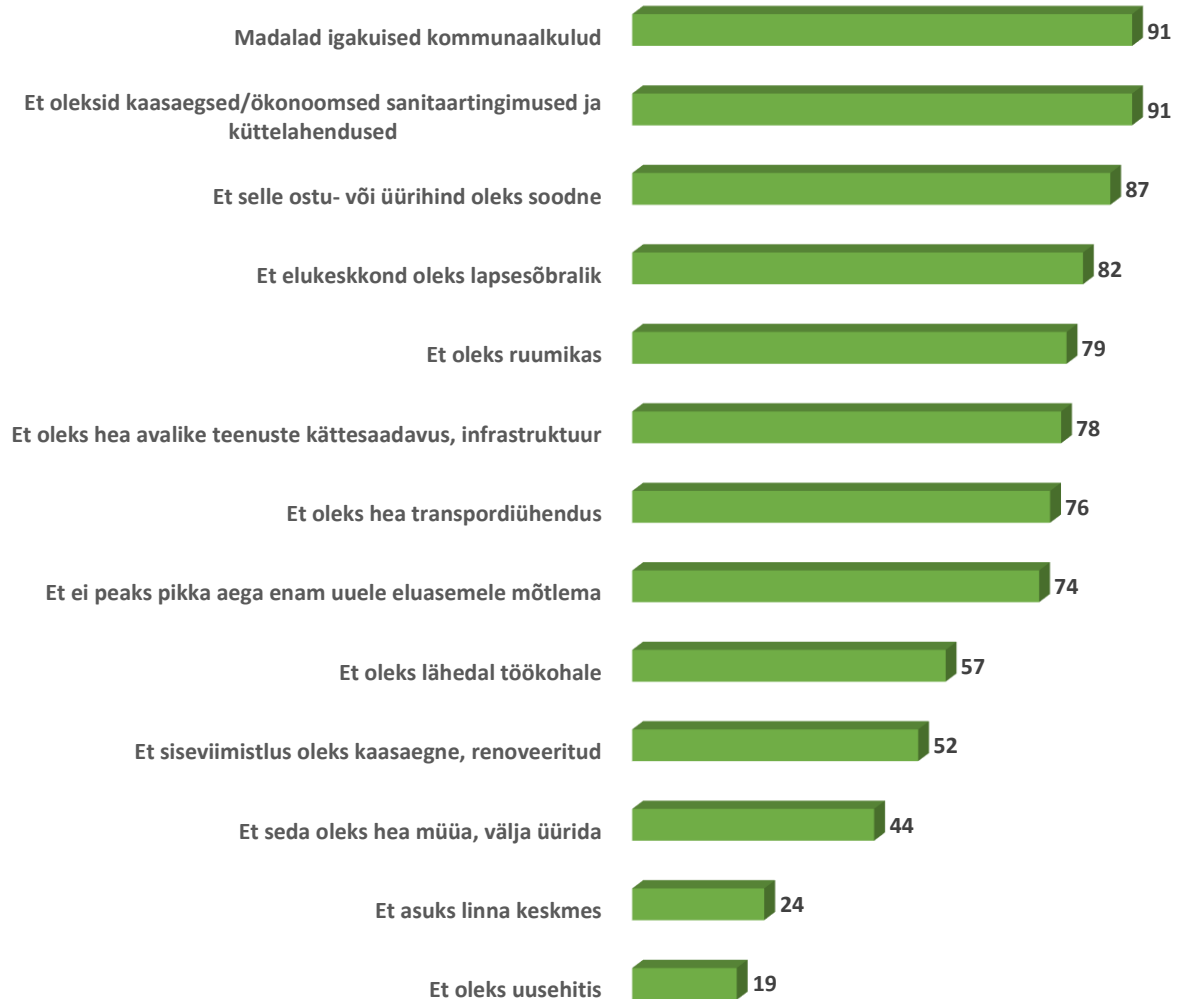

Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?

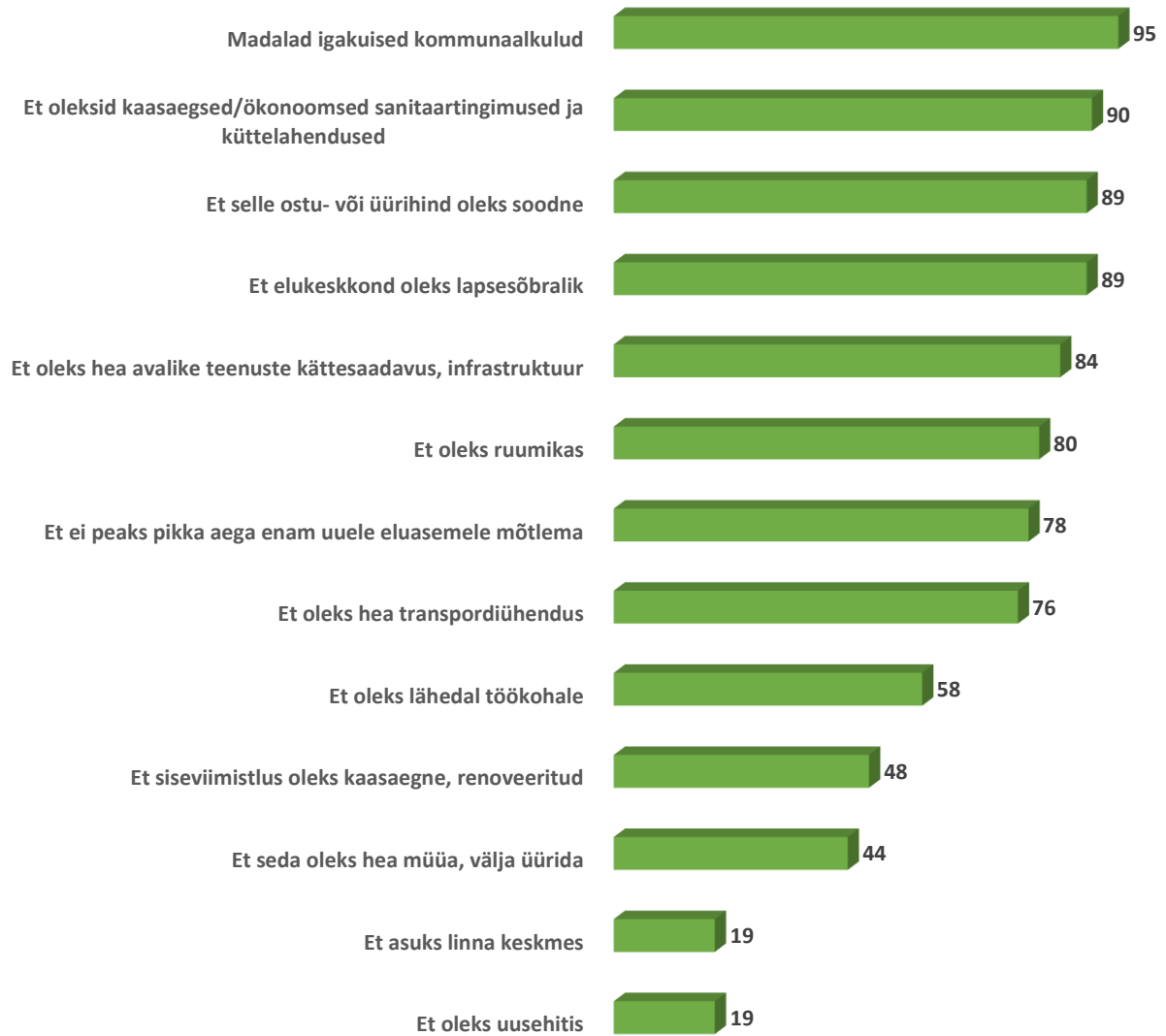
Väiksemad tõmbekeskused (N=400)

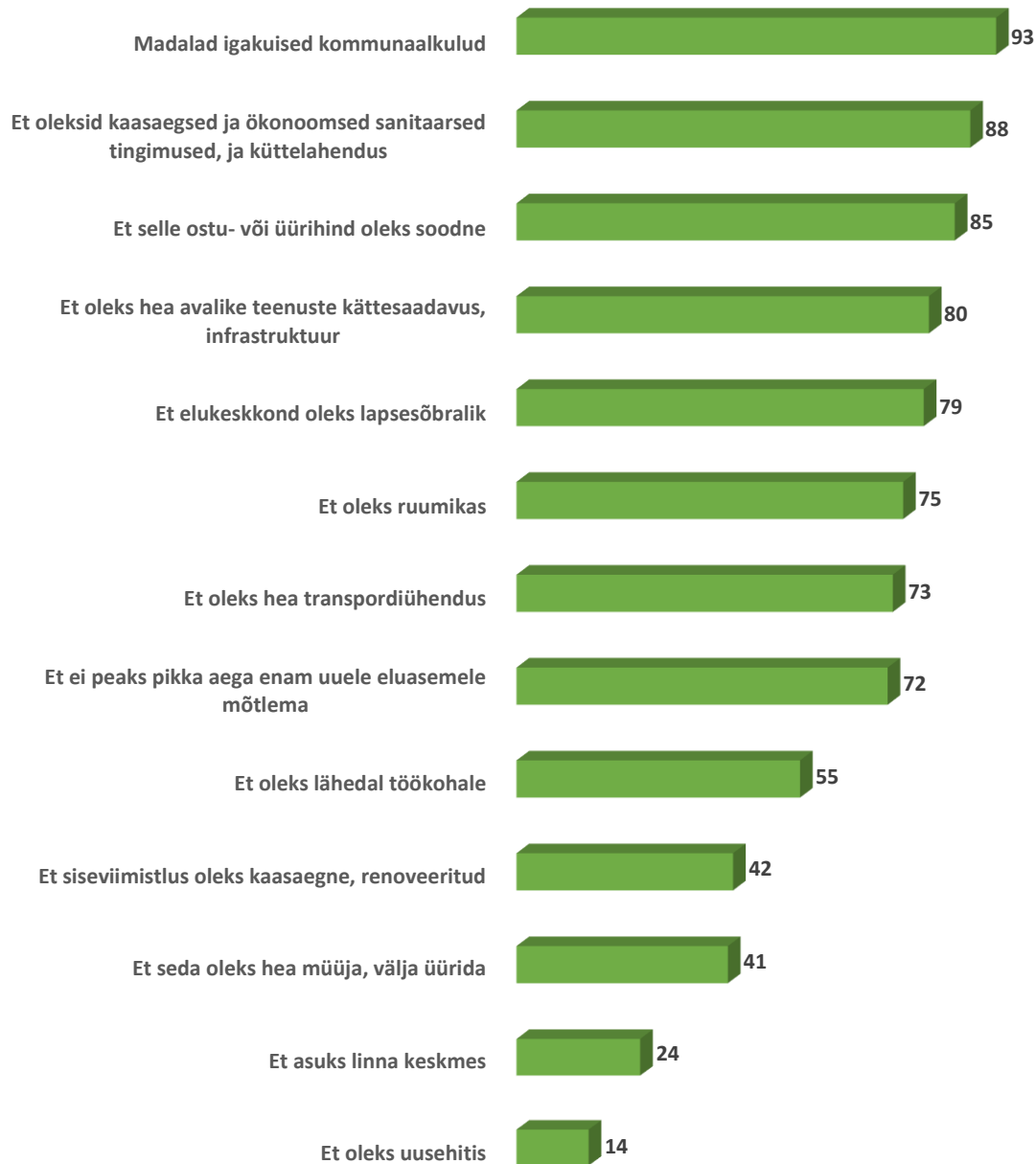
**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?
Sihtrühm A (N=581)**

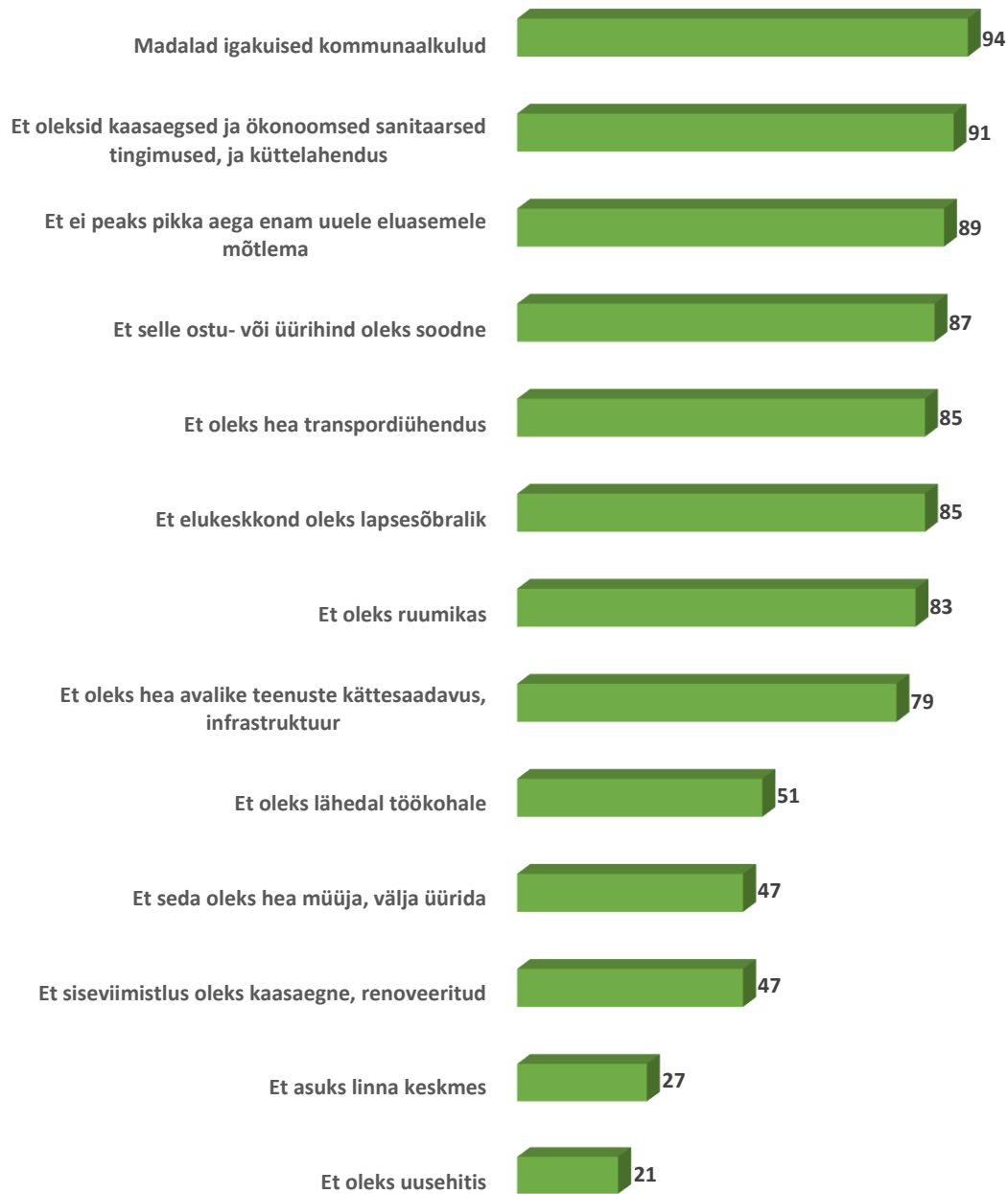
**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?
Sihtrühm B (N=669)**

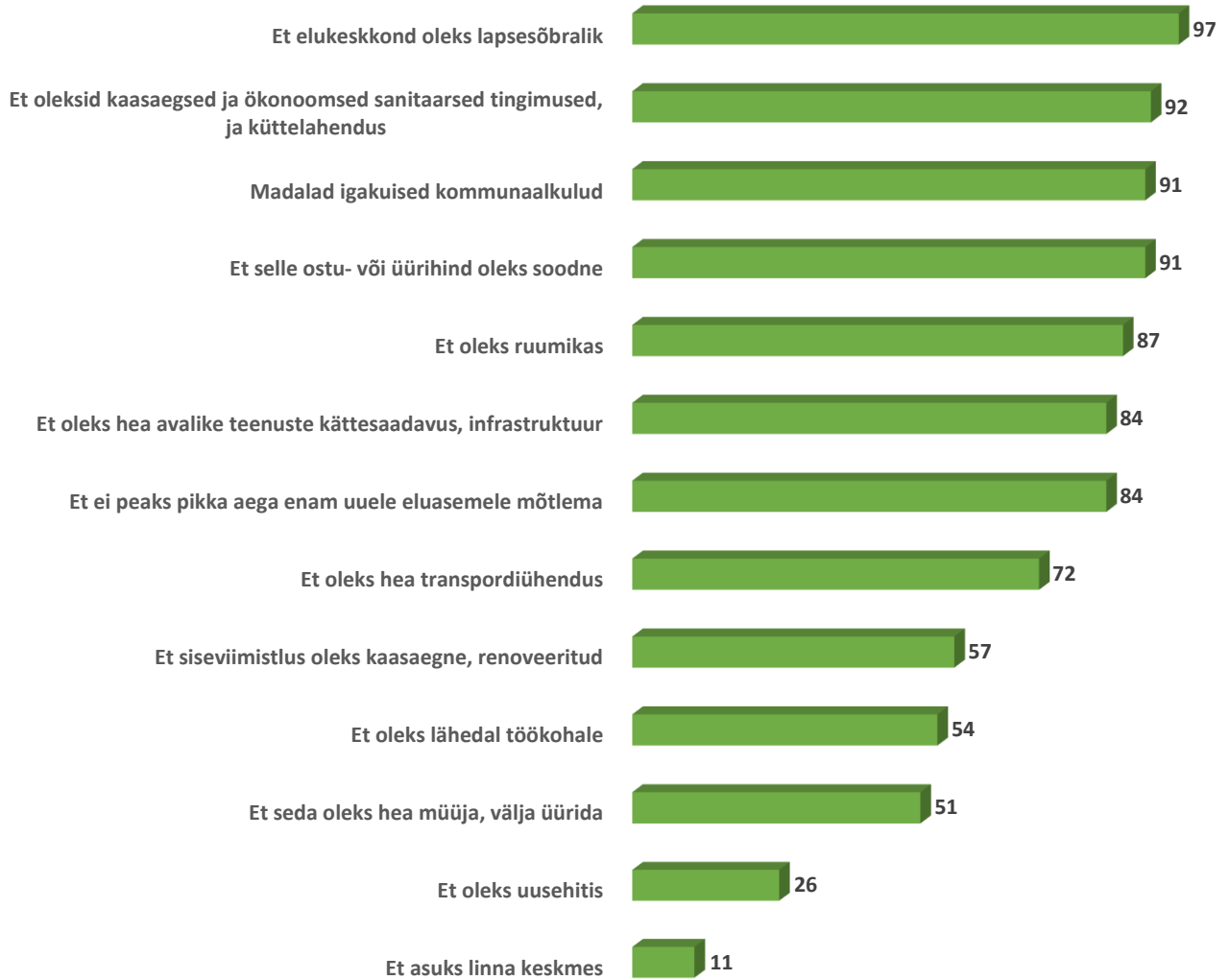
**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?
Tartu (N=200)**

**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui
otsustate vahetada elukohta?
Pärnu (N=150)**

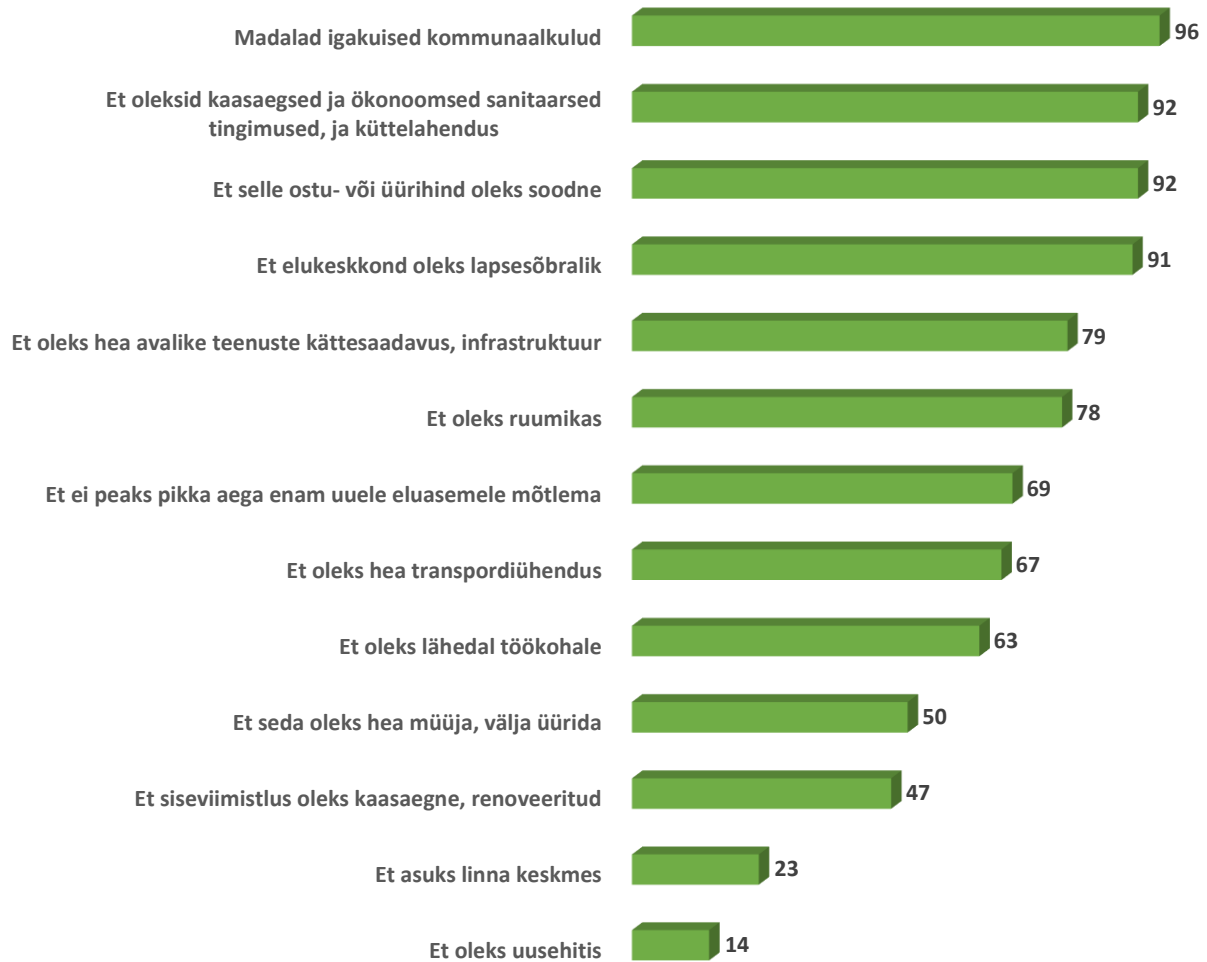
**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?
Narva (N=150)**

**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?
Viljandi (N=100)**

**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?
Haapsalu (N=100)**

Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta Valga (N=100)

**Millised eeltingimused peaksid olema täidetud, kui otsustate vahetada elukohta?
Põlva (N=100)**

